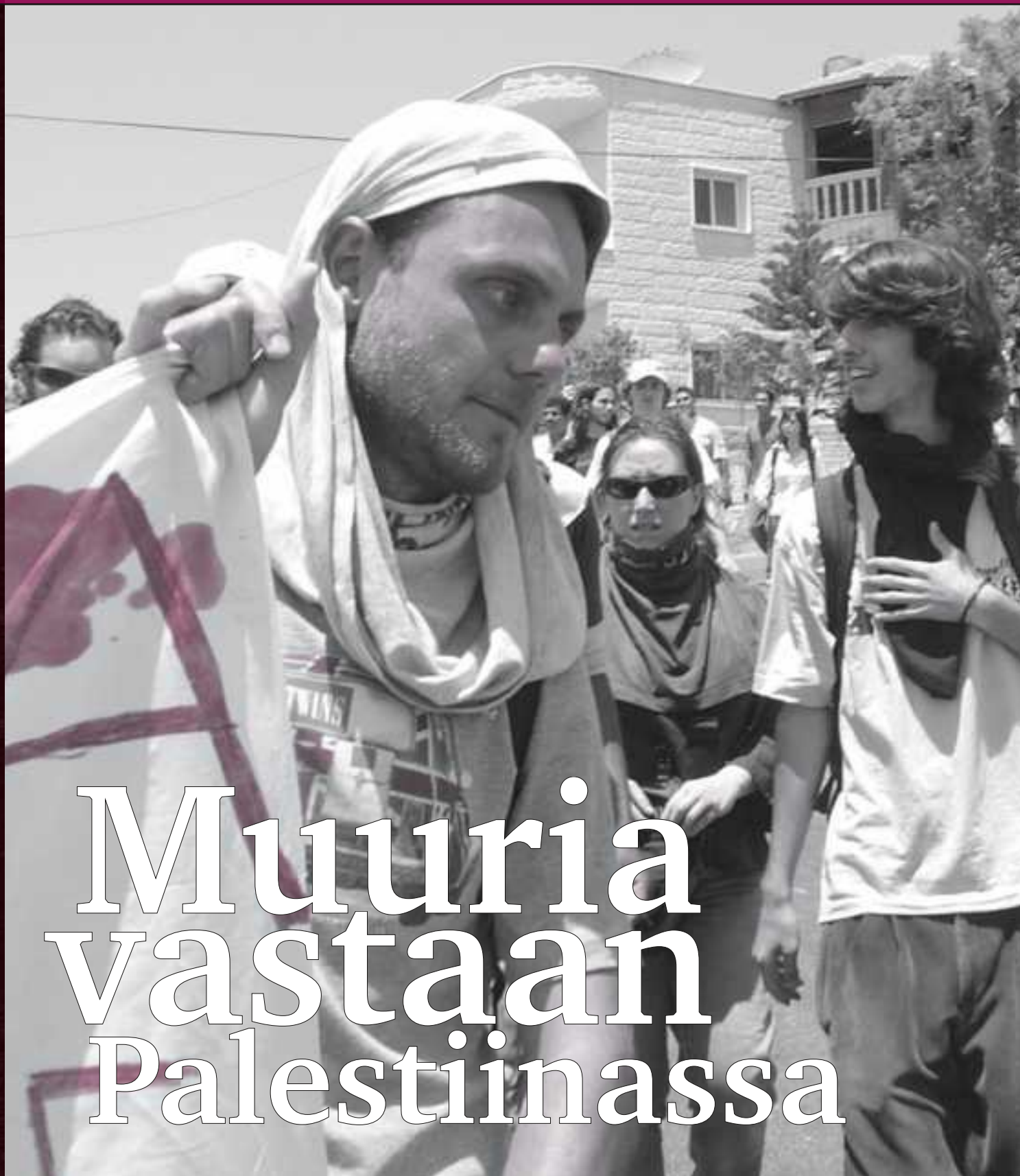

Sivari&Totaali

Antimilitaristinen kulttuurilehti

4/2009

Muuria vastaan Palestiinassa

Sisältö

Kotimaa s.3-4:

- Halosen taustalle
- Oikeusasiamieheltä moitteita Tampereen poliisille
- Miksi Puolustusvoimissa ei anneta asianmukaista hoitoa?

Ulkomaat s.6-11:

- Suomalaiset mukana saartamassa ydinaselaitosta Englannissa
- Afganistanin sodan vastustaja vankilaan Britteissä
- Turkmenistanilaiselle aseistakieltäytyjälle kahden vuoden vankeustuomio
- Aseistakieltäytyjälle linnaa Valko-Venäjällä
- War Resisters' Internationalin Triennaali, Ahmedabad, Intia
- Väkivallattomuus s.12-15:
- Väkivallattomasti Muuria vastaan Palestiinassa
- Ihmisoikeudet s.16-21:
- Obaman salaiset vankilat
- Kolumni s.22-23:
- Olkaamme radikaalisti toisia!

Kansi:

Palestiinassa, Bil'inin kylässä järjestetään joka viikko palestiinalaisten ja israelilaisten yhteinen mielenosoitus Muuria vastaan. Tämäkin mielenosoitus päättyi kumiluoteihin ja kyynelkaasuun. Kuva: nimim. socksasgloves /etay (cc) (by)

Pääkirjoitus

Poliittinen järjestelmä tuntuu viime aikoina kovasti aktivoituneen asevelvollisuuskysymysten suhteen. 25.1. presidentti Tarja Halonen esitti varusmiespalveluksen ja siviilipalveluksen koulutusjaksojen yhdistelemistä. 29.1. opetusministeri Henna Virkkunen elvytti vanhan rutinan että varusmiespalveluksesta (etenkin pidentetystä sellaisesta) pitäisi saada opintopisteitä korkeakouluissa. Ja viimein 17.2. SDP esitti asevelvollisuuden ulottamista myös naisiin, jonkinlaisen kansalaispalveluksen muodossa.

Ei liene mikään sattuma että suomalaiset poliitikot tuntevat juuri nyt tarvetta jotenkin kommentoida asevelvollisuusjärjestelmää. Suomen osallisuus Afganistanin sodassa on eräänä sivutuotteenaan nostanut pöydälle sen kissan, jota Suomen armeijaa koskevassa keskustelussa on niin pitkään vältelty. Euroopan maa toisensa jälkeen on viimeisten parinkymmenen vuoden aikana joko kokonaan luopunut asevelvollisuudesta tai voimakkaasti supistanut asepalveluksen suoritavien määrää. Jopa Venäjällä, jossa Suomen tavoin on perinteisesti hehkutettu nimenomaan asevelvollisuusarmeijaa, on presidentti Dimitri Medvedev julkistanut suunnitelman luopua asevelvollisuudesta (ks. Sivari&Totaali 2/2009).

Samaan aikaan Euroopasta on kuitenkin jatkuvasti lähdetty mu-

kaan erilaisiin etäsotiin, joiden tavoitteet ovat olleet sekavat ja entisestään mutkistuneet matkan varrella. Armeijoiden rooli kansainvälisessä politiikassa on peruuttamattomasti ajanut ohi siitä Toisen maailmansodan jälkeen päivitetystä ihannekuvasta, jolla eurooppalaiset asevoimat ovat olemassaoloaan perustelleet. Monissa EU-maissa asialla on ollut suuri vaikutus sekä hallitusten politiikkaan että rauhanliikkeen painopisteisiin. Suomessa poliittisen järjestelmän linjana on pitkään ollut virallinen silmien sulkeminen muutoksilta. Nyt kun päättä ei enää voi kokonaan työntää pensaaseen, on moni poliitikko valinnut toiseksi kivuttomimman vaihtoehdon. Asevelvollisuuden merkityksen pieneneminen tunnustetaan epäsuorasti, mutta koska järjestelmästä ei olla tunnetasolla valmiita luopumaan, sen perusteluja pyritään epämääräistämään. Tulee vähän sellainen vaikutelma että edellä mainittujen ”keskustelunavausten” ensisijainen tavoite on ollut rituaalinen tuenilmaus asevelvollisuusjärjestelmälle, ei niinkään järjestelmän muuttaminen.

Kansalaisten militarisointiin perustuvien koneistojen lakkauttaminen ei riitä poistamaan sotien syytä, mutta on askel eteenpäin.

Jarkko Saipio
päätoimittaja

Sivari&Totaali-lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 15 euroa/vuosi.
Tili SAMPO 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus:

Jarkko Saipio (päätoimittaja)
Simo Hellsten (toimituspäällikkö, lehden ulkoasu)
Avustajat numerossa 3/09:
Kaj Raninen, Antti Sipilä,
Heikki Sovijärvi

Painopaikka:
Painotalo Auranen, Forssa
Joutsenmerkitty painolaitos,
lupanumero 441-097

Lehti ottaa mielellään vastaan uusia avustajia, juttuideoita ja palautetta. Sivari&Totaali ei pysty maksamaan avustajille palkkioita. Otathan yhteyttä päätoimittaja Jarkko Saipio paatoimittaja@akl-web.fi.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/
Sivari&Totaali
Rauhansema
Veturitori 3
00520 Helsinki
www.akl-web.fi

Sivari & Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

Halosen taustalle

Tasavallan presidentti Tarja Halonen ehdotti maanpuolustuskurssin avajaisissa 25.1.2010, että sivaria ja varusmiespalvelusta tulisi kytkeä yhteen. Presidentin mukaan "sekä kansainväliset että kansalliset uhkakuvat ovat sellaisia, että voisi esimerkiksi olla hyödyllistä alkuvaiheessa yhdistää koulutusjaksoja, joiden jälkeen sotilas- ja siviilipalvelusjaksot eriytyisivät."

Aseistakieltäytyjäliitto kommentoi kummastelevaa uteliaisuutta herättänyttä ehdotusta toteamalla, ettei ole mahdollista että siviilipalvelukseen hakeutuneita määrättäisiin armeijan järjestämään tai sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvään koulutukseen. Siviilipalvelus kun nyt on tarkoitettu niille, jotka eivät vakaumuksensa tai mielipiteidensä johdosta armeijapalvelusta halua suorittaa. AKL totesi myös, että siviilipalvelusta suuremmat uudistamistarpeet ovat tällä hetkellä varusmiespalveluksen puolella. Vaikka palveluksen suorittaneiden määrä on ollut voimakkaassa laskussa ja Suomessa on jo tosiasiaa siirrytty hyvän matkaa kohti valikoivaa asevelvollisuutta, sotilaallisen koulutuksen saa edelleen huomattavasti suurempi määrä nuoria kuin minkään todellisuus pohjaisen uhkakuva-arvion mukaan olisi perusteltua.

Itse ehdotusta mielenkiintoisempaa lienee hahmottaa, millainen ajatusrakennelma sen takana piilee. Luonnollisesti sieltä löytyy turvallisuuspoliittisen ajattelun muuttuminen retoriikan tasolla – ja nimenomaan sen, käytännössä muutoksia ei niinkään ole tapahtunut. Nykyinen puhetapa lähtee ja on lähtenyt jo ainakin 1990-luvun puolivälistä saakka - nk. laajan turvallisuuden käsitteestä. Sinänsä tämä on tietysti erittäin tervetullutta: turvallisuuden uhkia on muitakin kuin sotilaallisia ja ei-

sotilaalliset uhat ovat nykyään huomattavasti sotilaallisia todellisempia. Ja kun laajan turvallisuuden käsite otetaan esille asevelvollisuutta käsiteltäessä, myös siviilipalveluksen sisältö nousee helposti keskustelun kohteeksi, kuten viime vuosina on alkanut tapahtuakin. Tämä ei sinänsä olisi edes ongelmallista, mikäli turvallisuuspoliittisen ajattelun muutos sotilaallisesta laajaan turvallisuuteen olisi todellinen.

Toisaalta tämänkaltaisen ehdotuksen taustalla on pyrkimys pönkittää yleistä asevelvollisuutta, joka on Halosen ikäpolven poliitikoille – ja toki myös ihmisille yleisemminkin – yhä hyvin tärkeä asia. Itse asiassa tällä hetkellä huomattavasti tärkeämpi kuin armeijalle itselleen. Kun kukaan ei enää oikeastaan kehtaa väittääkään nykyjärjestelmän olevan sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta perusteltu, sille haetaan sitten sisältöä muualta: tässä tapauksessa laajan turvallisuuden kentältä. Tällöin myös siviilipal-

velus saattaa muuttua asevelvollisuuden kannalta hyödylliseksi, mikä motiivi on ollut kuultavissa muutamissa viime vuosien aikana eri tahoilta – vaikkapa armeijan entiseltä komentajalta – kuuluneissa puheenvuoroissa. Tällainen on perinteisesti aseistakieltäytyjien rankaisemisesta läheneessä Suomessa uusi ilmiö.

Halosen ehdotus on varmastikin sinänsä ihan hyvää tarkoittava, eikä AKL halunnut sitä omassa kannanotossaan suoraan tyrmätäkään. On kuitenkin vaikea nähdä, miten se käytännössä voitaisiin toteuttaa militarisoimatta samalla siviilipalvelusta. Tämä edellyttäisi juuri sitä yllä mainittua turvallisuuspoliittisen ajattelun todellista muutosta, huomattavaa uudelleenajattelua ja uudelleenorganisointia. Useimmissa asiaa käsitelleissä kommentteissa oletettiin automaattisesti uudistuksen tarkoittavan sitä, että sivareille alettaisiin antaa koulutusta varuskunnissa. Ja tämä on tietysti mahdoton tie.

Myös kansalaistottelemattomuuden katselijat putkaan: Oikeusasiamieheltä moitteita Tampereen poliisille

Teksti: Kaj Raninen, Kuva: Ulpu Korpi

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja antoi 3.3.2010 ratkaisunsa kantelussa, joka koski poliisin toimintaa Muurinmurtajat-ryhmän armeijan lippujuhlapäivänä 4.6.2008 Tampereella järjestämän kansalaistottelemattomuustapahtuman yhteydessä. Kansainvälistä asekauppaa ja Suomen valtion osuutta siinä vastustaneissa tapahtumassa 11 toisiinsa putkilla ja ketjuilla kahliutunutta ihmistä tukki kaksi Patria-konsernin toimistorakennuksen sisäänkäyntiä. Tampereen poliisi vei kuitenkin kahliutuneiden lisäksi putkaan myös kolme tapahtumaa vierestä seurannutta rauhanaktivistia. Kantelu koski heidän kiinniottoaan.

Kansalaistottelemattomuuteen osallistumatonta kolmikkoa ei epäilty mistään rikoksesta, vaan heidät otettiin kiinni poliisilain 20§:n perusteella, Heitä, samoin kuin kahliutumiseen osallistuneita, pidettiin putkassa siihen asti, että samana päivänä Tampereella järjestetyt lippujuhlatapahtumat olivat päättyneet.

Poliisilain 20§ antaa poliisille mahdollisuuden ”ennalta ehkäisevään” paikalta poistamiseen tai kiinni ottamiseen, mikäli kyseisen henkilön ”uhkauksista tai muusta käyttäytymisestä” voidaan päätellä, että hän ”todennäköisesti” syyllistyisi rikokseen. Kansalaistottelemattomuuden vierestä kiinniotetut Hanne Hirsikoski, Ulpu Korpi ja Kaj Raninen käyttäytyivät kuitenkin rauhallisesti eivätkä esittäneet minkäänlaisia uhkauksia kenellekään. Tapahtuman seuraamisen ohella Raninen antoi lausuntoja siitä kiinnostuneille tiedotusvälineille ja Korpi ja Raninen valokuvasivat sitä.

Kantelun johdosta tekemässään päätöksessä apulaisoikeusasiamies Pajuoja painottaa, että ”yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen tehokkuus ei saa ylikorostua perusoikeuksien kustannuksella”. Hän toteaa lausunnossaan, ettei poliisi kykene esittämään ”täysin vakuuttavia perusteita” kansalaistottelemattomuuteen osallistumattomien kiinniottamiselle. ”Selvityksistä ei saa tukea sille, että Hirsikoski, Korpi ja Raninen, jotka eivät käyttäytyneet häiritsevästi, olisivat todennäköisesti ryhtyneet toimimaan poliisilain 20§:ssä tarkoitetulla tavalla sen jälkeen, kun ”kahliutajat” oli poistettu paikalta”, hän

kirjoittaa. Hän kirjoittaa myös, että ”pelkästään sitä seikkaa, että henkilö kuuluu johonkin aktivistiryhmään, ei voida käsitykseni mukaan pitää riittävänä perusteena hänen kiinniotolleen, vaikka osa ryhmästä menettelisikin tavalla, joka oikeuttaa heidän kiinniottamisensa”.

Apulaisoikeusasiamies arvosotelee myös poliisin päätöstä pitää mainitut henkilöt vapautensa menettäneinä lippujuhlatilaisuuksien ajan. ”Saadusta selvityksestä ei ilmene, että Hirsikosken, Korven ja Ranisen olisi voitu päätellä aiheuttavan häiriötä lippujuhlapäivien järjestelyille sillä tavoin, että heidän kiinniottoaan

Miksi Puolustusvoimissa ei anneta asianmukaista hoitoa?

voitaisiin perustella tällä seikalla ja että vapaudenmenetyksen pituus olisi ollut yksinomaan sidottavissa lippujuhlatilaisuuksien keston. Huomiota on kiinnitettävä myös siihen, ettei heidän alunperinkään näytetty aiheuttaneen sellaista häiriötä, että heidän kiinniottamisensa perusteet olisivat olleet riidattomasti olemassa. Herää kysymys, onko asiassa tältä osin lainkaan harkittu lain edellyttämiä kiinniottoperusteita. Totean, että mielenosoituksella viestitettävä näkemys ei sinänsä saa vaikuttaa poliisin menettelyyn kiinnioton kesto arvioitaessa”, hän kirjoittaa päätöksessään. Hän ei kuitenkaan ryhdy asian johdosta muihin toimenpiteisiin kuin saattaa kantansa poliisiviranomaisten tietoon.

Apulaisoikeusasiamies kiinnittää huomiota myös siihen, että kiinniottopäätöksestä vastanneella komisariolla, hänen lähimmillä esimiehillään ja poliisin lääninjohdolla ”näkyvä olevan joko täysin yhtenevä tai ainakin keskeisiltä osin hyvin pitkälle samanlainen poliisilain 20§:n tulkinta” kuin se, minkä perusteella kyseinen komisario ryhtyi moitteita aiheuttaneeseen toimenpiteeseen.

Tällainen tulkinta ei tunnu rajoittuvan vain Tampereen poliisiin, sillä myös Helsingin poliisi otti kiinni kansalaistottelemattomuuteen osallistuneiden lisäksi myös sitä vierestä seuranneet Muurinmurtajien Helsingin NATO-seminaarin aikaan 4.3.2010 ulkoministeriön luona järjestämän tapahtuman yhteydessä. Myös Helsingin kiinniotot johtanevat kanteluun oikeusasiamiehelle.

Laki terveydenhuollon järjestämisestä Puolustusvoimissa sanoo, että sairaanhoitoa tulisi antaa varusmiehelle silloin, kun sairaus, vamma tai vika on ilmennyt, todettu tai pahentunut palveluksen aikana tai kun kyseessä on asianomaisen palvelukseen astuessa todettu hoitoa vaativa sairaus, vamma tai vika, joka ei ole estänyt palvelukseen hyväksymistä. Miksi tämä laki ei kuitenkaan toteudu? Puolustusvoimissa on melko paljon hoitoa hakevia varusmiehiä, jotka eivät kuitenkaan saa asianmukaista hoitoa. Osa istuu verorahoja kuluttamassa vapautuksien muodossa ja toiset hakevat E:n paperit parempia vuosia odotellessa.

Puolustusvoimia koskee myös laki potilaan asemasta ja oikeuksista, jonka sisältöä ei ainakaan oman kokemukseni mukaan tiedetä vielä kukaan aitojen sisäpuolella. Ehkä juuri tämän takia vakavammassa tapauksissa yksikön henkilökunnallakin on suuremmat mahdollisuudet päättää hoidoista

kuin potilaalla itsellään. Jotkut ajattelevat, että eihän hoitoa kuuluakaan antaa Puolustusvoimissa, eikä siellä ole terveydenhoitoa järjestetty sitä varten. Tämän kaltaisista mielipiteistä huolimatta jokaisella Suomen kansalaisella on kuitenkin oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun.

Varusmiehet ovat todella hei-

koilla Puolustusvoimissa, jos heille tulee jotain, joka vaatii pään si-
littelyä vaativampaa hoitoa. Ensin he tappelevat hoitoon pääsystä Puolustusvoimien aitojen sisällä ja sen jälkeen aitojen ulkopuolel-

la siitä, kuka maksaa jäljelle jääneet terveysmurheet. Tämän kaltaisia tapauksia on paljon, mutta jokainen niistä on silti uniikki.

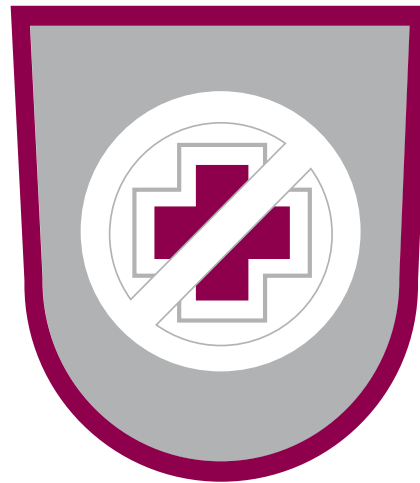
Miten sitten käy niille, jotka ovat saaneet elinikäisen jatkuvaa lääkitystä vaativan vamman varusmiespalveluksessa ja

Puolustusvoimat kiistää vamman syntyneen palveluksen aikana? Kenellä on varaa tehdä riskiinvestointi oikeudenkäyntiin sen jälkeen, kun eduskunnan oikeusasiamies on vain antanut masentavan minimaalisen huomautuksen Puolustusvoimille?

Kenenkään toimintakyvyn ei pitäisi enää turhaan heikentyä tässä maailmassa. Toimintakyvyn menetys tai heikkeneminen on jokapäiväinen vaiva elämän loppuun saakka, eikä Puolustusvoimat ole se, joka siitä joutuu tule kärsinään.

Kiitos ei Puolustusvoimille ja sotilaspasille.

Tekstin kirjoittaja keskeytti varusmiespalveluksen marraskuussa 2008 palveluksen aikana pahentuneen fyysisen vamman aikana. 6.12.2009 hän jätti ensimmäisenä suomalaisena naisena totaali-kielätytymisilmoituksen.

Suomalaiset mukana saartamassa ydinasetelaitosta Englannissa

Teksti: Kaj Raninen, Kuva: Campaign for Nuclear Disarmament (cc)(by) 2.0

Noin 30 suomalaisen rauhanaktivistin joukko kipusi kylmänä helmikuise-
na tiistai-iltapäivänä lumiselta Rauhanaseman pihalta bussiin päämääränään 15.2. Englannissa järjestettävä Aldermastonin ydinasetelaitoksen suurblokkaukseen. Etelä-Englannissa noin sata kilometriä Lontoosta länteen sijaitsevassa Aldermastonin ydinasetelaitoksessa (AWE Aldermaston) suunnitellaan, tuotetaan ja huolletaan Britannian ydinasetelaitosten ydinkärkiä.

Blokkauksen tarkoitus oli painostaa Britanniaa toimimaan

velvoitteensa mukaisesti ydinasetelaitosten edistämiseksi ennen toukokuussa järjestettäviä parlamenttivaaleja ja New Yorkissa pidettävää ydinsulkusopimuksen tarkastuskonferenssiä. Haagin kansainvälinen tuomioistuin toteasi jo vuonna 1996, että ydinasetelaitosten käyttö on vastoin kansainvälistä lakia. Myös vuonna 1968 voimaan astunut ydinsulkusopimus asettaa ydinasetelaitosten velvollisuuden ydinasetelaitosten sulkemiseen. Tästä huolimatta Britannia päätti vuonna 2007 uudistaa ydinasetelaitoksensa. Päätöstä Aldermastonissa rakennettavien

ydinkärkien uudistamisesta ei kuitenkaan ole vielä tehty. Silti tutkimustyö laitoksessa jatkuu.

Blokkaukseen osallistui jokseenkin suunnitelmien mukaan ja suurin osa laitoksen seitsemästä portista pysyi suljettuina aamuseitsemästä kolmeen asti iltapäivällä. Suomalaisen vastuulle lankesi pääportti, jonka blokkaukseen osallistui myös suomalaiset ja sveitsiläisryhmien kanssa. Porttien sulkemisessa oli mukana noin 20 suomalaista, muiden ryhmämme jäsenten osallistua mielenosoitukseen tai keskittyessä tukitehtäviin. Erityis-

Afganistanin sodan vastustaja vankilaan Briteissä

maininnan ansaitsee ansiokkaasti pääportin kupeessa musisoinut suomalainen blues-sektio.

Itselleni pienen pettymyksen muodosti tapahtuman osallistujamäärä. Poliisin arvion mukaan osallistujia oli nelisen sataa. Todellinen määrä oli luultavasti jonkun verran suurempi, muttei kuitenkaan riittävä, jotta kaikki portit olisi saatu tehokkaasti blokkattua samaan aikaan. Yllätyksen muodosti taas virkavallan suhtautuminen. Useimmilla porteilla ei pidätetty yhtään blokkajaa, vaan poliisin taktiikka perustui siihen, että se yritti pitää koko ajan yhden portin avoimena. Suurin osa tapahtumassa pidätetyistä 26 ihmisestä oli joko tunkeutunut laitoksen alueelle tai blokkannut porttien sijasta niille vieviä teitä. Parempi toki näin päin, pidätetyksi tuleminen ei ole tietenkään mikään itseisarvo ja tarkoitus on vastustaa ydinaseita ja militarismia, ei kisailla poliisin kanssa.

Virkavallan kanssa ei reissulla muutenkaan jouduttu kovin paljoa tekemisiin, sillä ensimmäistä kertaa Britanniaan suuntautuneilla matkoilla meille ei järjestetty saarelle saapuessamme mitään erityistarkastusta. Sen sijaan Suomen tullilaitos jaksoi osoittaa kunnioitustaan paluumatkalla mitä ilmeisimmin juuri meitä varten järjestetyn huumekoirakunniavartion ja osan porukastamme osaksi koituneen tavaroiden ratsaamisen muodossa. Hukkaan meni kuitenkin se huvi.

Kaiken kaikkiaan matka oli jälleen hieno kokemus. Läsnäolostamme oli tapahtumalle paljon hyötyä, ja reissun järjestelyt toimivat ihan hyvin: isoja ongelmia ei matkan aikana ilmennyt ja pienemmät pystyttiin ratkaisemaan. Kansainvälistä toimintaa on tämän jälkeen hyvä jatkaa ja seuraavaa isoa mobilisaatiota onkin jo suunniteltu marraskuussa järjestettävään NATO:n huippukoukukseen Portugalissa.

Sotaa vastaan puhunut brittikorpraali Joe Glenton tuomittiin 5.3. yhdeksän kuukauden vankeusrangaistukseen luvattomasta poissaolosta. Glenton pidätettiin "niskuroinnista laillista käskyä vastaan" marraskuussa 2009, koska hän oli lokakuun lopussa esiintynyt julkisesti sodan vastaisessa mielenosoituksessa (ks. S&T 3/2009). Tapauksen esikäsittelyssä helmikuussa Glentonin syytettä lievennettiin karkuruudesta luvattomaan poisaoloon ja niskurointisyytteestä luovuttiin. Glentonin kovaa tuomiota voidaan pitää varoituksena muille sotaa vastustaville brittisoltilaille.

War Resisters' International kehottaa lähettämään tukipostia Glentonille ja protesteja Britannian viranomaisille.

Tukipostia voi lähettää osoitteeseen: *Lance Corporal Joe Glenton Military Corrective Training Centre Berechurch Hall Camp Colchester CO2 9NU Britain*

Protestikirjeitä Britannian puolustusministerille Bob Ainsworth voi lähettää WRI:n nettisivuilta <http://wri-irg.org/node/9747>. Protestikirjeitä voi lähettää myös Britannian suurlähetystöön Helsingissä.

Ongelmia päästä armeijasta sivariin? Ota yhteyttä liittoon!

Aseistakieltäytyjäliiton tietoon tulee usein tapauksia, joissa sivariin kesken varusmiespalveluksen hakevilla on ollut vaikeuksia päästä pois armeijasta.

Sivariin hakevia saatetaan viedä kuraattorien, lääkäreiden tai upseerien usein painostuksenomaisiin puhutteluihin, joissa voidaan kysellä vakaumuksesta, syistä hakea siviilipalvelukseen yms. Pahimmissa tapauksissa sivariin hakeva on päässyt pois armeijasta vasta useiden päivien kuluttua hakemuksen jättämisestä.

Tällainen on kuitenkin lähtökohtaisesti laitonta, sillä siviilipalveluslain (15§) mukaan siviilipalvelushakemus on käsiteltävä viipymättä. Mitään vakaumuskentutkintaa ei myöskään enää ole, lain mukaan hakukaavakkeessa tehty

ilmoitus vakaumuksen olemassaolosta riittää.

Aseistakieltäytyjäliitto on käynnistämässä kampanjaa, jonka tarkoitus on päästä eroon armeijan vitkuttelusta sivarihakemusten käsittelyssä. Sitä varten tarvitsemme kuitenkin tietoa lisää tietoa erilaisista tapauksista.

Onko sinulla kokemuksia tällaisista ongelmista? Jos on, ota yhteyttä Aseistakieltäytyjäliittoon, niin voimme ryhtyä haluamiisi toimenpiteisiin! Mahdollisia keinoja voivat olla hallintokantelut (esim. eduskunnan oikeusasiamiehelle), törkeimmissä tapauksissa mahdollisesti rikosilmoitukset.

Aseistakieltäytyjäliitto
puh. 040-8362786, sähköposti
[toimisto\(at\)akl-web.fi](mailto:toimisto(at)akl-web.fi)

Turkmenistanilaiselle aseistakieltäytyjälle kahden vuoden vankeustuomio

War Resisters' Internationalin helmikuussa saamien tietojen mukaan turkmenistanilainen aseistakieltäytyjä Navruz Nasyrlaev on tuomittu 7.12.2009 kahden vuoden vankeuteen kieltäytymisensä johdosta. Dashoguzin kaupungista kotoisin oleva Nasyrlaev on kastetun Jehovan todistajan poika, joka itse ei ole vielä ottanut kastetta. Hänet kutsuttiin palvelukseen 18-vuotiaana maaliskuussa 2009, mutta hän kieltäytyi kolmeen otteeseen, uskonnollisen vakauksensa vuoksi. Nasyrlaevin tuomion myötä Turkmenistanin vankiloissa on nyt kaikkiaan viisi aseistakieltäytyjää. Neljä muuta ovat Sakhetmurad Annamame-

dov, Mukhammedmurad Annamamedov, Shadursi Ushotov ja Akmurat Egendurdiev. Lisäksi kolme muuta suorittaa tuomiota vankilan ulkopuolella. Vladimir Golosenko tuomittiin helmikuussa 2008 kahden vuoden pakkotyöhön. Hän ei ole vankeudessa, mutta 20% hänen palkastaan menee valtiolle. Zafar Abdullaev sai kahden vuoden ehdollisen vankeustuomion huhtikuussa 2009. Myöhemmin samassa kuussa oikeus antoi kahden vuoden ehdollisen vankeustuomion myös Dovern Kushmanoville.

Oikeus kieltäytyä sotilaspalveluksesta on osa YK:n kansainvälistä mielipiteen-, omantunnon- ja uskonnonvapautta koskevaa

yleissopimusta (ICCPR, artikla 18), johon Turkmenistan liittyi vuonna 1997. Asia sisältyy myös ETYJ:in ihmisoikeussitoumuksiin, jotka Turkmenistan on myös allekirjoittanut. Turkmenistanin valtion raportissa YK:n ihmisoikeuskomitealle 11.1. aseistakieltäytymiskysymys kuitataan kuitenkin ykskantaan näin: ”Turkmenistanin lait eivät sisällä mahdollisuutta vaihtoehtopalvelukseen”. Asiaa ei perustella millään lailla.

Protestikirjeen vangittujen puolesta voi lähettää War Resisters' Internationalin nettisivujen kautta: <http://wri-irg.org/node/9641>

Aseistakieltäytyjälle linnaa Valko-Venäjällä

Valkovenäläinen aseistakieltäytyjä Ivan Mihailov on saanut 3 kuukauden vankeustuomion maan pääkaupungissa Minskissä 1.2.2010 järjestetyssä oikeudenkäynnissä. Toinen aseistakieltäytyjä, Dmitri Smyk, sai puolestaan marraskuussa kovan sakko-rangaistuksen. Heidän puolestaan voi lähettää presidentti Lukashenkolle osoitetun tukiviestin WRI:n sivustolta.

Ivan Mihailov on messiaaninen juutalainen (uskonnollinen liike, joka noudattaa juutalaisia traditioita mutta pitää kristinuskon tavoin Jeesusta vapahtajana). Hän kieltäytyy sotilaspalveluksesta uskonnollisen vakauksensa johdosta. Hänet pidätettiin 15.12.2009, kun Minskin piirisotilaskomissariaatti oli hylännyt hänen hakemuksensa päästä suorittamaan korvaavaa siviililuontoista palvelusta.

Valko-Venäjän perustuslain 57 artikla tunnustaa oikeuden aseistakieltäytymiseen. Sen mukaan:

"(1) Jokaisen Valko-Venäjän tasavallan kansalaisen tehtävä ja pyhä velvollisuus on puolustaa Valko-Venäjän tasavaltaa. (2) Sotilaspalvelusta säätelevistä menettelytavoista, perusteista ja edellytyksistä sotilaspalveluksesta vapauttamiselle ja sen korvaamisesta vaihtoehtoisella palveluksella säädetään laissa."

Toukokuussa 2000 Valko-Venäjän perustuslakituomioistuimen päätti kahdesti, että maan tulisi hyväksyä laki korvaavasta siviilipalvelusta, joka antaisi omantunnon syistä kieltäytyville aseistakieltäytyjille mahdollisuuden suorittaa vaihtoehtopalvelus. Perustuslakituomioistuimen puheenjohtaja Piotr Miklashevich sanoi lehdistötilaisuudessa

26.1.2010, että laki siviilipalveluksesta tulisi hyväksyä. Hän viittasi perustuslakituomioistuimen jo vuonna 2000 kahdesti tekemään asiaa koskevaan päätökseen. Tuomioistuimen tiedottaja Vasili Seledovski kertoi Forum 18:lle 1. helmikuuta, että "tämä pysyy perustuslakituomioistuimen kantana."

Marraskuussa 2009 maan kaakkosiosassa sijaitsevan Gome-lin kaupungin yleinen piirioikeus langetti Jehovan todistaja Dmitry Smykille 3,5 miljoonan Valko-Venäjän ruplan (noin 800 euroa) sakon maan rikoslain 1 osan 435 artiklan mukaan. Häntä myös kiellettiin lähtemästä maasta tai matkustamasta sen sisällä ilmoittamatta viranomaisille. Hän on hävinnyt kaksi valitusta ja harkitsee tällä hetkellä valittamista maan korkeimmalle oikeudelle.

War Resisters' Internationalin Triennaali, Ahmedabad, Intia

21.-30.1.2010

Teksti: Antti Sipilä, Kuvat: Simo Hellsten

Aseistakieltäytyjäliiton kansainvälinen kattojärjestö War Resisters' International (WRI) on järjestää kansainvälisen kokouksensa triennaaliksi kutsuttuna konferenssina ja kokouksena joka kolmas tai neljäs vuosi. Kokouksessa päätetään seuraavaan triennaaliin asti WRI:n tavoitteista, toimielimistä ja työryhmistä, sekä käydään läpi edellisen jakson toimintaa. Tämän vuoden triennaali järjestettiin Intian Ahmedabadissa, Vidyapithin yliopistossa. Yliopisto perustettiin 1920-luvun alussa, jolloin Gandhi asui Ahmedabadissa ja yliopistolla on paljon Gandhin elämään ja filosofiaan liittyvää tutkimusta ja toimintaa.

Triennaalin yhteydessä järjestettiin myös konferenssi, jonka teema oli Non-violent Livelihood Struggle – Links and Strategies.

Konferenssi koostui yhteissessioista, joissa puhuttiin aiheesta yhteisesti ja yleisesti, sekä työpajoista joissa keskityttiin yksittäisiin osaluoksiin. Sekä konferenssissa että kokouksessa oli kolme suomalaista osallistujaa AKL:n hallituksesta ja lisäksi yksi osallistuja Sadankomiteasta. Yhteensä konferenssissa ja triennaalissa oli vajaat 200 osallistujaa kymmenistä maista kuudelta eri mantereelta.

Toimeentulo, militarismi, talous ja väkivallaton vastarinta

Konferenssissa käsiteltiin militarismin, talouden ja elinehtojen muutosten välisiä linkkejä ja väkivallattomia keinoja vastustaa negatiivisia, ulkoapäin tulevia muutoksia. Paras konkreettinen esimerkki tuli paikallisilta

alkuasukasheimoilta, joita Intian valtio ja suurrytykset ovat ajaneet perinmailtaan raaka-ainekannan hankinnan vuoksi. Näiden heimojen kamppailu on pääosin väkivallatonta, mutta maolaisiksi itseään kutsuvat kommunistit harjoittavat myös aseellista vastarintaa, jolta kuitenkin puuttuu paikallisten yleinen hyväksyntä.

Taloussaiheista pinnalla oli asekauppa ja aseiden valmistaminen, sekä sodan taloudelliset voittajat. Näiden asioiden parissa toimii WRI:ssa myös War Profiteers -työryhmä, joka seuraa, raportoi ja julkaisee faktoja sodan taloudellisista voittajista, sekä järjestää väkivallatonta vastarintaa näitä kohtaan. Sodasta hyötyvät suoraan ase- ja varustevalmistajat ja lisäksi epäsuorasti erilaiset turvallisuusyhtiöt ja armeijan alihankintaketjun yhtiöt, sekä jälleenra-

WRI lyhyesti

Vuonna 1921 joukko rauhanjärjestöjä kokoontui yhteen Bilthovenissa, Hollannissa. Toisen internationaalinen tyhjäksi puheeksi jääneeseen sodanvastaisuuteen pettynään järjestöt päättivät perustaa oman radikaalien rauhanjärjestöjen internationaalinsa, War Resisters' Internationalin (WRI). Uuden internationaalisen perustaksi muodostui Bilthovenin konferenssin julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta mitään sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi." Tämä julistus löytyy edelleen joka vuosi AKL:n - WRI:n suomen osaston - toimintasuunnitelman johdannosta.

WRI on nimenomaan toimiva järjestö, jossa teoriat ja periaatteet näkyvät sanojen lisäksi myös teoissa. WRI on perinteisesti ollut ennen kaikkea aseistakieltäytyjien verkosto, mutta sen toimintaan kuuluu kiinteästi myös väkivallattoman suoran toiminnan soveltaminen yhteiskunnallisiin kamppailuihin. WRI on myös pyrkinyt kehittämään väkivallattomia toimintatapoja kriisien ratkaisemiseksi ja siten väkivallan kierteen katkaisemiseksi.

Tällä hetkellä WRI:llä on kaksi aktiivista ohjelma-alueita. Nämä ovat aseistakieltäytymisoikeuteen keskittyvä Oikeus kieltäytyä tappamasta ja Väkivallattoman toiminnan ohjelma, johon kuuluvat väkivallattoman sosiaalisen muutoksen edistäminen ja kampanja sotaliiketoimintaa vastaan. Ohjelma-alueet tuottavat työntekijöidensä ja verkostojensa kautta jatkuvasti uutta materiaalia WRI:n verkkosivuille (www.wri.org) ja myös suoralla toiminnalla on tärkeä osa kummassakin ohjelma-alueessa. Aikaisempi ohjelma-alue Mennesyyden kohtaaminen, joka käsitteli tapoja toipua konflikteista ja väkivaltaisuuksien toistumisen ehkäisemistä, toimii nykyään materiaalipankkina ilman henkilökuntaa.

Ohjelma-alueiden lisäksi WRI:llä on useita alueellisia ja temaattisia työryhmiä, kuten Afrikka-työryhmä, Latinalaisen Amerikan työryhmä tai WRI:n naisten ryhmä ja uusi Ilmastomuutostyöryhmä. Osallistumisen WRI:n kansainväliseen työhön voi aloittaa esimerkiksi seuraamalla työryhmien sähköpostilistoja. Ohjeet liittymiseen löytyvät WRI:n nettisivuilta.

Simo Hellsten

WRI:lle on tyypillistä kokouksien yhteydessä tutustua kokouspaikkaan ympäröivään yhteisöön. Konferenssin toinen ekskursion tutustui kastittomien parissa työskentelevään järjestöön, toinen Gandhilaiseen maataloudessa omavaraiseen kouluun ja maataloustutkimusinstituuttiin, joka auttaa Intialaisia maanviljelijöitä siirtymään tuottavaan luomuviljelyyn.

kentämiseen osallistuvat yritykset. Lisäksi hyötyvät näihin yhtiöihin sijoittavat tahot ja näitä yrityksiä lainoittavat ja rahoittavat pankit. Jotkut sodat tuntuvat alkavan Wall Streetiltä.

Elinehtojen muutoksista esimerkkinä oli maiden menettämisen lisäksi ilmastonmuutos ja luonnonkatastrofit. Katastrofiavun militarisoitumisesta hyvänä esimerkkinä toimii äskettäinen Haitin maanjäristys, jonne USA lähetti 5000 merijalkaväen sotilasta. Sotilaallisen avun ongelma on, että sotilaat pitäisi kouluttaa alusta asti uudestaan humanitaariseen työhön, joka vaatii aivan eri taitoja kuin sotilaallinen toiminta. Ilmastonmuutos on jo ajanut yli 4 miljoonaa ihmistä maailtaan Afrikassa aavikoitumisen myötä ja muutoksia on alkanut tapahtua myös sekä Aasiassa että Etelä-Amerikassa. Ilmastopakolaisuudeksi kutsuttu ilmiö aiheuttaa levottomuuksia ja lisää myös riskiä konflikteihin ja sotilaallisiin väliintuloihin.

Geenimuuntelu ja monomaatalous

Erikoisin työpaja, johon osallistuin oli maataloutta käsitellyt työpaja, jossa puhuttiin toisaalta geenimuuntelusta ja monomaataloudesta, toisaalta luomuviljelystä ja biodiversiteetistä. Intia on ra-

kenteeltaan yhä maatalousyhteiskunta ja erittäin houkutteleva markkina-alue Monsanto'n kaltaisille GMO-kasvien tuottajille. Intiassa suhtautuminen geenimuuntelua kohtaan on tosin aina ollut nihkeää ja vasta valtavan lobbaamisen ja laittoman viljelynaloituksen kautta GMO-puuvilla hyväksyttiin. Ruokakasveista on menossa koeviljelyitä intialaisissa yliopistoissa, länsimaisten yritysten maksamissa tutkimusprojekteissa. Näiden projektien tarkoitus olisi varmistaa, että GMO-riisit, lähinnä golden rice -lajike ovat turvallisia viljeltäviksi Intiassa.

Pitkäaikainen luomuperinne intialaisessa maataloudessa on kuitenkin elpymässä monin paikoin maaseudulla ja intialaiset ovat monimuotoisen viljelyn edelläkävijöitä. Ihmis- ja eläintyöhön perustuvassa maataloudessa voidaan samassa pellossa kasvattaa 2-3 kasvilajia ja lisäksi kasvatettavia kasveja vaihdellaan eri sato-kausina. Länsimainen maataloustuotanto, joka nojaa paljon petrokemikaaleihin lannoitteissa, hyönteismyrkyissä ja maatalouskoneiden polttoaineena, ei nykyisenlaisena taivu tämänkaltaiseen viljelyyn. Kestävän maatalouden kannalta luonnonoloja muistuttava ravinnekierto on kuitenkin paikollista ja öljyn käyttö polttoaineena tulisi lopettaa kokonaan.

Ilmastonmuutos ja militarismi

Ilmastonmuutos-työpajassa käytiin läpi ilmastonmuutoksen ja militarismin lisääntymisen välisiä linkkejä. Samalla keskusteltiin nykyisistä keinoista ilmastonmuutoksen ehkäisyssä ja niiden tehotomuudesta. Ilmastonmuutoksen ehkäisykeinot tähtäävät nykyisen, perustaltaan epäkestävän talouden ja elämäntavan ylläpitämiseen sille noin viidennekselle ihmiskuntaa, joka asuu teollisissa länsimaissa. Ydinvoima, geenimuuntelu ja päästökauppa ovat perusteiltaan epäkestäviä lähestymistapoja, koska ne eivät korjaa nyky-yhteiskunnan epäekologisia perusteita. Epäkestävät ratkaisut siirtävät vain vääjäämätöntä, yhteiskunnanlaajuista elämäntapamuutosta, joka tapahtuu väistämättä viimeistään peak oil-ilmion myötä.

Ilmastonmuutos-työpajan osallistujat päätyivät ehdottamaan WRI:lle ilmastonmuutos-työryhmän muodostamista. Ilmastonmuutos-työryhmä toimii verkos-

Yksi konferenssin tunnetuimmista puhujista oli Intialainen globalisaatiokriitikko Arundhati Roy.

tona, joka tutkii ilmastonmuutoksen ja militarismin välisiä linkkejä ja jakaa tietoa maailmanlaajuisesti näistä tutkimustuloksista. Tarkoituksena on tehdä tiivistä yhteistyötä muiden ilmastonmuutoksen parissa työskentelevien verkostojen ja järjestöjen kanssa. Aidon kestävän kehityksen mukaisesti tutkimus linkittää ekolo-

gisen ja sosiaalisen muutoksen konsilientiksi kokonaisuudeksi. Työpajan on tarkoitus myös suunnitella väkivallatonta kansalaisaktivismia ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen tähtäävissä projekteissa.

WRI:n organisaatio Teksti ja kuva: Simo Hellsten

WRI:n toiminta perustuu jäsenjärjestöjen verkostoon. WRI:n kansainvälinen toimisto sijaitsee Lontoossa. Kattojärjestön hallinnosta vastaavat jäsenjärjestöjen konferenssi, konferenssien välillä kokoontuva neuvosto sekä työvaliokunta. WRI:llä on jäsenjärjestöjä 43:ssa maassa, kuudella mantaereella. WRI:ssä aktiivisia suomalaisia järjestöjä ovat Aseistakieltäytyjäliitto ja Sadankomitea. Aseistakieltäytyjäliitto on WRI:n Suomen osasto, ja sillä (kuten muillakin osastoilla) on oma edustajansa WRI:n neuvostossa.

WRI:n neuvostossa on osastojen edustajien lisäksi kaksitoista triennaalin kokouksessa vaaleilla valittua henkilöjäsenä. Vuoden alussa Intiassa henkilöjäseniksi valittiin Abraham Gebreyesus Mehreteab Eritreasta (asuu Saksassa), Adriana Patricia Castaño Román Kolumbiasta, Boro Kitanoski, Makedoniasta, Carlos Barranco Espanjasta, Helena Rill Serbiasta, Hilal Demir Turkista (asuu Espanjassa),

Patrick Sheehan-Gaumer Yhdysvalloista, Pelao Cavallo, Chilestä (asuu Paraguayssa), Rafael Uzcategui Venezuelasta, Sergeiy Sandler Israelista, Stellan Vinthagen Ruotsista ja Yeidy Rosa Puerto Ricosta (asuu Ecuadorissa). WRI:n puheenjohtaja on Espanjassa asuva englantilainen Howard Clark.

Neuvoston jäsenet edustavat laajaa skaalaa eri tyyppistä osaamista, jossa usein yhdistyy tutkijan rooli ja ruohonjuuritason toiminta. Neuvosto kokoontuu vuosittain joko fyysisesti tai virtuaalisesti käsittelemään Internationaalinen taloutta ja toimintaa. Neuvoston jäsenistä valitaan lisäksi erikseen WRI:n työvaliokunta, joka kokoontuu neuvostoa useammin ja yhdessä Lontoon toimiston henkilökunnan kanssa vastaa suuresta osasta WRI:n toimintaa kokousten välillä.

WRI:n toimijat tapaavat toisiaan myös virallisten kokousten ulkopuolelle osallistuessaan erilaisiin tapahtumiin, kuten alueellisiin tapaamisiin ja suoraan toimintaan

Neljä WRI:n puheenjohtajaa: Howard Clark (vas.), Jørgen Johansen, Joanne Sheehan ja Nerayan Desai.

militarismia vastaan. Yhteyttä pidetään myös sähköpostin ja erilaisten julkaisujen välityksellä. AKL edustajana WRI:n neuvostossa toimi 2002–2010 Simo Hellsten, mutta Intian triennaalista lähtien vastuuta alettiin jakamaan ja AKL:n edustuksesta päätetään tapauskohtaisesti. Suurin osa WRI:n toiminnasta on avointa kaikille WRI:n jäsenjärjestöjen jäsenille.

Utisia seuraamalla ei välttämättä tule ajatelleeksi että Palestiinassa voisi tapahtua harkitun väkivallatonta vastarintaa. Helposti jää myös tietämättömäksi israelilaisten rauhanaktivistien aktiivisesta roolista miehityksen vastustamisessa. Kumpikaan ilmiö ei ole mitenkään uusi, mutta molempien merkitys on kasvanut Israelin armeijan Länsirannalle rakentaman muurin vastaisen kampanjan kautta.

Vuonna 2002 Israelin valtio päätti rakentaa Länsirannalle 650 km pituisen muurin rajoittamaan palestiinalaisten liikkumista. Israelin viranomaiset nimittävät rakennetta ”turva-aidaksi”, mutta sitä ei ole rakennettu palestiinalaisalueen rajoille, vaan sen sisälle, jotta kiisteltyjä alueita voitaisiin de facto liittää Israeliin. Keskenäisen muurin fyysinen luonne vaihtelee reitin varrella betonimuurista yli neljän metrin korkuiseen sähkö- ja piikkilankaaitaan. Kaikille sen osille on yhteistä se että palestiinalaisten on hyvin vaikea saada kulkulupia

Väkivallattomasti Muuria vastaan Palestiinassa

Teksti: Jarkko Saipio, Kuvat: Activestills.org

sen läpi. Muurin toteutunut tai suunniteltu reitti kulkee siksakkia lähes kaikkien Länsirannan hallintoalueiden läpi, ulottuen enimmillään 16 kilometriä pinta-alaltaan varsin suppean Länsirannan puolelle. Moni palestiinalaiskylä on tämän tuloksena menettänyt suuren osan tai jopa suurimman osan viljelysmaistaan, niiden jäädessä muurin toiselle puolelle. Usein samat kylät ovat aiemmin

jo menettäneet suuria osia maisiaan niille levittäytyneille juutalaissiirtokunnille. Muuri myös vaikeuttaa erittäin suuresti lukemattomien palestiinalaisten työsäkäyntiä, sairaalaan pääsyä ja sukulaisten tapaamista. Siinä missä vuonna 2000 Tulkaremin hallintoalueen työttömyysprosentti oli 18, muurin ensimmäisten osien valmistuminen vuonna 2003 sinkosi sen 78:an.

Kampanjan alku

Vaikka muurilla on välitön vaikutus lukemattomien palestiinalaisten toimeentuloon, ei muurikysymys jostain syystä alun perin kiinnostanut Fatahia eikä Hamasia. Muurin vastainen toiminta on siksi lähtenyt liikkeelle paikallistalolta, muurin uhkaamien tai jo kuristamien kylien asukkaiden spontaanista järjestäytymisestä. Jo lokakuussa 2002 perustettiin Itä-Jerusalemossa Palestiinalaisten ympäristöjärjestöjen verkoston (PENGOL) toimistossa yleinen ”Apartheid-muurin vastainen kampanja”, mutta toiminta on käytännössä levinnyt lähinnä suoraan ruohonjuuritasolta käsin. Kampanjan keskeisimpiä toimijoita ovat paikallisten asukkaiden kylä- ja aluetasolla muodostamat Kansankomiteat.

Kampanjan toimintaperiaatteenä on väkivallaton joukkotoiminta. Yleisimmäksi toimintamuodoksi ovat muodostuneet tietyissä kylissä järjestettävät viikoittaiset mielenosoitukset, joissa pyritään joukolla hajottamaan aidan/muurin valmistuneita osia tai kulkemaan porteista läpi, vartiosotilaiden pyrkiessä estämään tämän. Nämä aktiot ovat kuitenkin vain osa kampanjan puitteissa toteu-

tettua toimintaa. Paikalliset asukkaat ovat israelilaisten ja ulkomaalaisten tukijoidensa kanssa asettuneet puskutraktorien eteen, tukkineet teitä sekä käyneet joukolla menettämillään mailla korjaamassa satoa oliivipuista ja hakemassa vettä lähteistä. Sadonkorjuu kyläläisten itse istuttamista oliivipuista vaatii joukkotoimintaa siksi että läheisten juutalaissiirtokuntien asukkaat pyrkivät väkivalloin estämään tämän.

Israelilaiset ja ulkomaalaiset rauhanaktivistit tulivat mukaan kampanjaan jo varhaisessa vaiheessa. Kun maaliskuussa 2003 puskutraktorit saapuivat Mas’han kylään, joka oli menettämässä peräti 96% viljelysmaistaan, israeli-

laiset rauhanaktivistit ja International Solidarity Movementin vapaaehtoiset leiriytyivät yhdessä kyläläisten kanssa puskutraktorien uhkaamille maille. Huhtikuussa joukko israelilaisia anarkisteja ja antiautoritaarisia vasemmistolaisia perusti erityisen Anarchists Against the Wall –järjestön (AATW), josta muodostui nopeasti hyvin aktiivinen toimija muurin vastaisessa kampanjassa.

Mas’han leiri häädettiin lopulta, mutta kampanja jatkui. Voimakkaan sysäyksen toiminnan levittämiselle antoi Budrusin kylän esimerkki. Muuri uhkasi leikata pois yli 20% kylän viljelysmaista. Muurin rakennustöiden edetessä joulukuussa 2003 kylän maille, puskutraktorit pysäytettiin päivittäisillä mielenosoituksilla, joihin osallistui koko kylä, iästä, sukupuolesta ja poliittisesta kannasta riippumatta. Budrusilainen aktivisti Abd al-Nasser Marrar muistelee toiminnan alkua näin:

”Perheet saapuivat omistustensa luo ja löysivät armeijan sieltä. Ihmiset istuutuivat oliivipuistensa alle, vaikka heitä hakattiin pampuilla. Puskutraktorit eivät kyenneet liikkumaan sinä päivänä. Näin jatkui viikon verran. Oikeus pysäytti muurin rakennustyöt kahden viikon ajaksi. Nämä kaksi viikkoa muuttivat muurin reitin, tuoden sen lähemmäs vuoden 1948 linjaa. Rakennustyöt siirrettiin [kylän] länsipuolelle. Sama toistui. Kaikki maa jonka he uh-

kasivat ottaa koostui oliivipuulehdoista, kuten pohjoispuolellakin”.

Budrusilaiset eivät kyenneet estämään muurin tuloa, mutta saivat muutettua sen reittiä merkittävästi, pelastaen noin 95% alun perin muurin alle jääviksi kaavailluista kylän maista. Muurin reitin muuttuminen tässä kohdassa säästi Marrarin arvion mukaan myös merkittävästi Ni'ilin ja al-Midyän kylien maita. Helpolla ei voitto kuitenkaan tullut. ”Joka marssilla loukkaantui yli 50 ihmistä kumiluodeista, kyynelkaasukranaateista tai pampulla hakaamisesta. Tämä oli päivittäistä, loukkaantumisten määrä nousi epätodellisiin lukemiin”. Toiminnan päivittäisyys myös pysäytti ihmisten arjen, johtaen tulojen menetyksiin. Marrarin mukaan naiset osallistuivat Budrusissa selvästi miehiä aktiivisemmin muurin vastaiseen toimintaan ”Minulla on valokuvia, joissa näkyy kuinka nimenomaan naiset onnistuvat pysäyttämään puskuraktorit. Tämä tapahtui Budrusissa moneen kertaan.”

Mallin vakiintuminen

Vuosien mittaan muurin vastaiseen kampanjaan on osallistunut ainakin 42 kylää. Kuuluisaksi on noussut n. 1 800 asukkaan Bil'in. Kylässä on maaliskuusta 2005 lähtien järjestetty joka perjantai muurin vastainen mielenosoitus, joista jokaiseen on osallistunut myös israelilaisia aktivisteja ja kansainvälisiä vapaaehtoisia. Edes Hamasin ja Fatahin väliset taistelut eivät tuoneet taukoa mielenosoituksiin.

Israelilaisilla aktivisteilla on ollut tärkeä rooli muurin vastaisessa kampanjassa; kaikki ovat yhtä mieltä siitä että jo pelkkä israelilaisten läsnäolo mielenosoituksissa hillitsee jonkin verran sotilaiden raakuuksia. Budrusin Kansankomitean puheenjohtaja

Ayd Mrasi muisteli 15.1.2010 The Nation –lehden haastattelussa yhteistyön alkua näin: ”Kun kotiini alkoi tulla israelilaisia ja ulkomaalaisia, ihmiset eivät aluksi pitäneet siitä. He eivät olleet koskaan nähneet toisenlaisen Israelin kasvoja. He ajattelivat että juutalaiset ovat joko sotilaita tai siirtokuntalaisia. Sitten israelilaiset alkoivat osallistua mielenosoituksiin. Nykyään kaikki hyväksyvät sen ja pitävät sitä tervetulleena asiana”.

Valtion vastatoimet ovat ”hillittyinäkin” olleet rajuja. Vuoden 2003 jälkeen kaikkiaan 19 palestiinalaista on kuollut muurin vastaisissa mielenosoituksissa kyynelkaasukranaattien, kumiluotien tai kovien luotien tappaviin osumiin (”kumiluodit” ovat itse asiassa kumilla päällystettyjä teräsluoteja). Vuosina 2005-2009 pelkästään neljän kylän alueella ainakin 1 566 palestiinalaista loukkaantui mielenosoituksissa. Myös parikymmentä israelilaisia aktivistia on loukkaantunut mielenosoituksissa armeijan ampuamista luodeista, kumiluodeista tai kyynelkaasukranaateista ja kolme heistä on saanut pysyviä terveysvaurioita. Yksi kansainvälinen vapaaehtoinen on myös saanut pysyvän vamman. Kaikkiaan 129 israelilaista on kampanjan aikana saanut syytteen osallistuttuaan miehitystä vastustaviin mielenosoituksiin miehityksellä alueilla tai

Israelissa. AATW:n yhteenlasketut oikeudenkäyntikulut ovat vuosien mittaan nousseet kymmeneen tuhansiin euroihin (näitä on katettu tukitapahtumilla ympäri maailmaa, myös Suomessa).

Jo vuonna 2004 Haagin kansainvälinen tuomioistuin tuomitsi muurin laittomaksi, mutta Israelin hallitus jätti totuttuun tapaan asian huomiotta. 2.9.2007 Israelin korkein oikeus kuitenkin päätti Bil'in asukkaiden armeijaa vastaan nostamassa oikeusjutussa että muurin Bil'in läpi kulkeva osa on purettava ja siirrettävä, koska sen nykyistä 26% kylän viljelysmaista vievää reittiä ei voi perustella turvallisuuskohdilla. Kyläläisten suureksi pettymykseksi oikeuden päätöstä ei kuitenkaan ole ainakaan toistaiseksi pantu täytäntöön. 28.1.2010 Israelin armeijan edustajat lupailivat New York Times –lehdelle että muurin siirtämistyöt aloitetaan seuraavassa kuussa. Toivottavasti. Los Angeles Timesin tietojen mukaan 4.11.2009 mennessä kaikkiaan kuusi palestiinalaiskylää oli onnistunut muuttamaan muurin reittiä.

Sitkeyden ja päättäväisyyden ohella muurin vastaiseen kampanjaan ovat kuuluneet myös väsymys ja turhautuneisuus. Monissa kylissä mielenosoitukset ovat olleet päivittäisiä muurin rakennustöiden edetessä kylän alueelle, mutta hiipuneet kokonaan ky-

seisen muurin osan valmistuttua. Ja vaikka itse mielenosoitukset on saatu pidettyä väkivallattoman kansalaistottelemattomuuden periaatteita noudattavia, joissakin kylissä jotkut nuorista ovat mielenosoitusten jälkeen heitelleet sotilaita kivillä. Armeija on luonnollisestikin käyttänyt tätä verukkeena koko kylään kohdistetuille hyökkäyksille.

Uusi profiilin nousu

Muurin vastainen taistelu ja sen omaksuma toimintamalli ovat viime aikoina saaneet Palestiinassa uutta näkyvyyttä ja huomiota. Yhä useammat miehitystä vastaan taistelevat palestiinalaiset ovat vuosien mittaan tulleet siihen tulokseen että aseellinen taistelu on yksinkertaisesti toivottoman epätasainen. Ramallahin lähellä sijaitsevan Birzeitin yliopiston Center for Development Studiesin huhtikuussa 2009 toteuttamassa mielipidetiedustelussa 18% palestiinalaisista uskoi aseellisen vastarinnan olevan paras tapa saavuttaa itsenäinen Palestiinan valtio, 17,7% väkivallattoman vastarinnan ja neuvottelujen, 42,5% yhdistelmän neuvotteluja ja aseellista vastarintaa ja 16,6% pelkkien neuvottelujen.

Presidentti Mahmoud Abbas ja monet muut johtavat Fatah-politiikot ovat alkaneet viitata muurin vastaiseen kampanjaan esimerkiksiä kannatettavasta taistelumuodosta. Viikoittaisia mielenosoituksia järjestetään tällä hetkellä Bil'inin, Ni'linin, Ma'asaran ja Nabi Salihin kylissä. Kampanja on saanut kasvavaa huomiota myös Israelissa ja maailmalla. Muurin vastaisiin mielenosoituksiin on vuosien varrella osallistunut tuhansia israelilaisia. Nobelin rauhanpalkinnon saanutta pohjoisirantilasta rauhanaktivistia Mairead Corrigania ammuttiin huhtikuussa 2007 kumiluodilla Bil'inin mielenosoituksessa ja ke-

säkuussa 2008 mielenosoituksessa loukkaantui Euroopan parlamentin varapuheenjohtaja Luisa Morgantini. Elokuussa 2009 Bil'inissä vierailivat mm. Desmond Tutu, Jimmy Carter ja Mary Robinson.

Israelin armeija on reagoinut väkivallattoman vastarinnan profiilin nousuun omaksumalla uusia tukahdutusotimia. Syksystä 2009 ja erityisesti vuoden 2010 alusta lähtien armeija on tehnyt muurin vastaisia mielenosoituksia järjestäviin kyliin öisiä hyökkäyksiä tiheään tahtiin. Hyökkäyksissä on pidätetty Kansankomiteoiden jäseniä kotoaan, tavallisesti "kansankiihotuksesta" syytettyinä (Israelin sotilaslaisissa "yritys verbaalisesti tai muulla tavoin vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen alueella siten että se häiritsee rauhaa tai yleistä järjestystä"). Kampanjan aktiivien pidätyksiä on toteutettu myös kaupunkialueilla. Yöhyökkäyksissä sotilaat ovat myös uhkaillen kyläläisiä "kovilla vastatoimilla" tai jopa "kuolemalla" mikäli he jatkavat mielenosoituksia.

Bil'inin Kansankomitean Mohammed Khatib kommentoi armeijan uutta taktiikkaa 11.9.2009 The Nation -lehdessä näin: "Israelin toimet antavat ymmärtää että se pelkää väkivallattomasti oikeuksiaan puolustavia ihmisiä. Israelin hallitus tuntuu uskovan että yhteistyössä israelilaisten kanssa taistelevat palestiinalaiset vaarantavat miehityksen ja että ihmisten rakentamien muurien alas repiminen on vaarallinen teko. Ehkä Israelin valtio pelkää kaikkein eniten toivoa siitä että ihmiset kykenisivät elämään yhdessä tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen perustuen".

Lähteitä:

Anarchists Against the Wall
<http://www.awalls.org/>

Ida Audeh: A Village Mobilised: Lessons from Budrus. The Electronic Intifada 13.7.2007.

<http://electronicintifada.net/v2/article7005.shtml>

Joel Beinin: Building a Different Middle East. The Nation 15.1.2010
<http://www.thenation.com/doc/20100201/beinin>

Birzeit University Center for Development Studies. 2009. Results of Survey: Living Conditions and Internal Issues. Legislation and Political Support. People Perceptions towards Fateh and Hamas.
<http://home.birzeit.edu/cds/work/2009/english.pdf>

Richard Boudreaux: Palestinians who see nonviolence as their weapon. Los Angeles Times 4.11.2009.
<http://articles.latimes.com/2009/nov/04/world/fg-nonviolence4?pg=3>

Mohammed Khatib: Palestine's Peaceful Struggle. The Nation 11.9.2009
<http://www.thenation.com/doc/20090928/khatib>

Isabel Kershner: Israel Signals Tougher Line on West Bank Protests. New York Times 28.1.2010
<http://www.nytimes.com/2010/01/29/world/middleeast/29palestine.html>

Resistance denied, repression allowed: Palestinian Grassroots Anti-Apartheid Wall Campaign July 9 2009.
<http://www.stopthewall.org/downloads/pdf/repress.pdf>

Stop the Wall – The Grassroots Palestinian Anti-Apartheid Wall Campaign
<http://www.stopthewall.org/>

Obaman salaiset vankilat

Yöratsiat, salaiset pidätyskeskukset, ”Musta vankila” ja sodan koirat Afganistanissa

Teksti: Anand Gopal

[Tutkimusta tätä artikkelia varten on tukenut Fund for Investigative Journalism.]

Eräänä hiljaisena talviyönä viime vuonna Khostin kaupungissa Afganistanissa nuori hallituksen virkailija nimeltään Ismatullah vain katosi. Hänet oli viimeksi nähty kaupungin basaarissa ystäviensä kanssa. Perheenjäsenet kolusivat Khostin pölyn peittämiä katuja päiväkausia. Kylänvanhimmat ottivat yhteyttä alueen talibankomentajiin, joilla oli tapana kaapata hallituksen työntekijöitä, mutta he eivät olleet kuulleet mitään nuorukaisesta. Jopa kuvernööri puuttui asiaan ja määräsi poliisin ratsaamaan kiusallisia rikollisjoukkioita, jotka joskus vaanivat nuoria basaarissa kävijöitä lunnaiden toivossa.

Etsinnät eivät tuoneet mitään tulosta. Kevät ja kesä tulivat ja menivät, eikä Ismatullahista ollut merkkiäkään. Sitten eräänä päivänä, jo kauan sen jälkeen, kun poliisi ja kylänvanhimmat olivat luopuneet etsinnöistä, toi kuriiri

siistin, Punaisen Ristin paperille kirjoitetun viestin perheelle. Siinä Ismatullah ilmoitti heille, että hän oli Bagramissa, amerikkalaisessa vankilassa yli 200 kilometrin päässä. Amerikkalaisjoukot olivat ottaneet hänet kiinni hänen

ja yleensä se tapahtui keskellä yötä, kun suurin osa maasta nukkuu sikeästi. Salamyhkäisessä USA:n vangitsemisprosessissa epäilty yleensä napataan pimeydessä ja lähetetään sitten yhteen useista pidätysalueista sotilastu-

epäilty yleensä napataan pimeydessä ja lähetetään sitten yhteen useista pidätysalueista sotilastukikohdissa

ollessaan matkalla kotiin basaarista, alkoi lyhytsanainen kirje, eikä hän tiennyt, koska hänet vapautettaisiin.

Jossain vaiheessa muutaman viime vuoden aikana pataanikyläläiset Afganistanin karuilla sydänmailla alkoivat menettää uskoaan amerikkalaisprojektiin. Monet heistä voivat kertoa tarkan hetken, jolloin tuo muutos tapahtui,

kikohdissa, usein vain vähäisen epäilyn perusteella, ja ilman, että perheet tietäisivät.

Tuosta prosessista on Afganistanissa tullut pelätympi ja vihattumpi kuin liittouman ilmaiskuita. Yöratsiat ja vangitsemiset, joista näiden pataanikylien ulkopuolella tiedetään vähän, kääntävät afgaaneja hitaasti juuri niitä voimia vastaan, joita tervehdit-

tiin vapauttajina vain muutama vuosi sitten.

Synkkä marraskuun yö

Oli 19. marraskuuta 2009, kello 3:15. Kova räjähdys herätti kyläläiset vehmaalla asuinalueella muinaisen Ghaznin kaupungin ulkopuolella eteläisessä Afganistanissa, Joukko amerikkalaissotilaita tunkeutui pääportista maatalousministeriön tiedottajan, Majidullah Qararin, kotiin. Qarar oli tuolloin Kabulissa, mutta hänen sukulaisensa olivat kotona ja neljä heistä nukkuivat perheen yhden huoneen vierastalossa. Yksi heistä, Hamidullah, porkkana-kauppias paikallisessa basaarissa, juoksi kohti vierastalon ovea. Häntä ammuttiin heti, mutta hänen onnistui ryömiä takaisin sisään ja hän jätti jälkeensä verivanan. Sitten Azim, leipuri, ryntäsi kohti haavoittunutta serkkuaan. Häntäkin ammuttiin ja hän lyyhistyi lattialle. Kaatuneet miehet huusivat huoneessa oleville kahdelle sukulaiselleen, mutta nämä – molemmat lapsia – kieltäytyivät liikkumasta, liimaantuneina sänkyihinsä mykkänä pelosta.

Ulkomaalaiset sotilaat, useimmat heistä tatuoituja ja parrakkaita, jatkoivat sitten päärakennukseen. He heittivät vaatteet lattialle, särkivät astiat ja mursivat kaapit auki. Lopulta he löysivät miehen, jota etsivät: Habib-ur-Rahmanin, tietokoneohjelmoijan ja valtion työntekijän. Rahman oli vastuussa Microsoft Windowsin kääntämisestä englannista paikalliselle paštun kielelle, että hallitus voisi käyttää ohjelmaa. Hän oli asunut Kuwaitissa ja sotilaiden mukana ollut afgaanitulkki sanoi, että he olivat saaneet vihjeen Rahmanin olevan al-Qaidan jäsen.

Niistä 24 pidätetystä, joita haastateltiin tätä juttua varten, 17 sanoo joutuneensa pahoinpidellyiksi

He veivät avojalkaisen Rahmanin ja yhden hänen serkuistaan helikopteriin jonkin matkan päässä ja kuljettivat heidät kuulusteluihin pieneen amerikkalaistuki-kohtaan naapuriprovinssissa. Kahden päivän kuluttua amerikkalaisjoukot vapauttivat Rahmanin serkun. Rahmania ei olla kuitenkaan sen jälkeen nähty eikä kuultu.

”Me olemme yrittäneet soittaa hänelle, mutta hän ei vastaa,” sanoo hänen serkkunsa Qarar, maatalousministeriön tiedottaja. Käyttäen hyviä suhteitaan Qarar sai paikallisen poliisin, kansanedustajia, kuvernöörin ja jopa maatalousministerin itsensä etsimään serkkuaan, mutta mitään ei saatu selville. Hallituksen virkailijat, jotka itsenäisesti tutkivat tapahtumapaikkaa ratsian jälkeen ja vahvistivat väitteet, vaativat myös vastausta siihen, miksi kaksi Qararin perheenjäsentä surmattiin. Amerikkalaisjoukot julkaisivat lausunnon, jossa sanottiin, että kuolleet olivat ”vihollistaistelijoita, joilla oli vihamielisiä aikeita.”

Viikkoja hyökkäyksen jälkeen perhe on katkera. ”Kaikki alueella tiesivät, että perheemme työskenteli hallitukselle,” Qarar sanoo. ”Rahman ei edes voinut poistua kaupungista, sillä jos talibanit olisivat saaneet hänet kiinni maaseudulla, he olisivat tappaneet hänet.”

Rahmanin syyllisyys tai viattomuus sikseen, mutta se miten hä-

net vietiin on jättänyt hänen perheensä vihaan. ”Pitikö heidän tappaa serkkuni? Pitikö heidän tuhota talomme? Qarar kysyy. ”He tiesivät missä Rahman työskentelee. Eivätkö he olisi edes voineet yrittää tulla pidätysmääräyksen kanssa päivällä? Me olimme pakottaneet Rahmanin tottelemaan.”

”Kävin aiemmin tv-lähetyksissä ja puhuin, kuinka ihmisten pitäisi tukea tätä hallitusta ja ulkomalaisia,” hän lisää. ”Olin kuitenkin väärässä. Miksi kenenkään pitäisi tehdä niin? En välitä, vaikka saisin potkut sen sanomisesta, mutta se on totuus.”

Sodan koirat

Yöratsiat ovat vain ensimmäinen askel amerikkalaisten pidätysprosessissa Afganistanissa. Epäillyt lähetetään tavallisesti yhteen monista vankiloista USA:n sotilastutkikohdissa eri puolilla maata. Virallisesti tällaisia vankiloita on yhdeksän ja sotilaskielessä niitä kutsutaan kenttäpidätyspaikoiksi. Ne ovat pieniä säilytysalueita, usein vain ryhmä sellejä, jotka on erotettu vanerilla, ja niitä käytetään pääasiassa vankien kuulusteluun.

Sodan alkuvuosina ne olivat vain puolimatkan asemia matkalla Bagramin vankilaan, pahamaineiseen pahoinpitelyjen vuoksi. Kun Bagram viime vuosina on saanut kansainvälistä huomiota, sen vartijat paransivat tapojaan ja

vankien huono kohtelu alkoi siirtyä vähälle huomiolle jääneisiin kenttäpidätysalueisiin.

Niistä 24 pidätetystä, joita haastateltiin tätä juttua varten, 17 sanoo joutuneensa pahoinpidellyiksi näissä paikoissa tai matkalla niihin. Lääkärit, hallituksen virkamiehet ja Afganistanin riippumaton ihmisoikeuskomitea, elin, jonka tehtävä on tutkia pahoinpitelyväitteitä, vahvistavat 12 näistä väitteistä.

Yksi näistä entisistä pidätetyistä on Noor Agha Sher Khan, entinen poliisi Gardezista, savitalokaupungista maan itäosassa. Sher

kottivat hänet kyykistymään pitkän puuparrun päälle. ”He sitoivat käteni [yläpuolella olleeseen] väkipyörään ja työnsivät minua edes takaisin parrun liikuessa säärieni poikki. Huusin ja huusin.” Sitten he työnsivät hänet maahan ja pakottivat hänet nielemään 12 pullollista vettä. ”Kaksi ihmistä piti suutani auki ja he kaatoivat vettä kurkustani, kunnes vatsani oli täysi ja menetin juntani. Kun joku olisi pumpanut minut täyteen ilmaa,” hän sanoo. Kun hän heräsi horroksestaan, hän oksensi vettä hillittömästi.

kanssa tuossa osassa maata, ovat saaneet tarkemmin määrittelemättömiä ”hallinnollisia rangaistuksia”. Hän lisäsi, että ”kaikkia vangittuja kohdellaan inhimillisesti,” paitsi muutamissa tapauksissa.

Kadonneet

Jotkut kenttäpidätysalueille vietyistä eivät koskaan joudu Bagramiin, vaan heidät yksinkertaisesti vapautetaan, kun viranomaiset päättävät heidän olevan vaarattomia. Näissäkin tapauksissa jotkut ovat väittäneet tullessaan pahoinpidellyiksi. Niin oli Hajji Ehsanullahin tapauksessa. Hänet kaapattiin eräänä talviyönä vuonna 2008 kodistaan eteläisessä Zabulin provinssissa. Hänet vietiin pidätysalueelle Khostin provinssiin yli 200 kilometrin päähän. Hän palasi kotiin 13 päivää myöhemmin iho koiranpuremista arvella ja hänellä oli muistivaikeuksia, jotka hänen lääkäriinsä mukaan johtuivat iskusta päähän. Amerikkalaisjoukot olivat jättäneet hänet huoltoasemalle Khostissa kuulusteltuaan häntä kolme päivää. Häneltä kesti yli kymmenen päivää vielä löytää tie kotiin.

Toisinaan on hyvin toisenlainen syy sille miksi pidätetty ei päädy Bagramiin. Pataanien etelän karuissa kylissä, missä huhut kasvavat runsaammin kuin parhain sato, paikalliset kuiskailevat ihmisistä, jotka kaapattiin ja teloitettiin. Useimmilla ei ole todisteita. Mutta silloin tällöin löydetään ruumis. Tällainen tapaus oli pidätysalueella amerikkalaisessa sotilastukikohdassa Helmandin provinssissa, missä vuonna 2003 USA:n armeijan kuolemansyyn-tutkija kirjoitti USA:n huostassa olleen pidätetyn ruumiinavausraportissa (joka myöhemmin tuli julkiseksi sananvapauslain perus-

myöhemmin kaksi pidätettyjen ruumista – muoviset käsiraudat käsissään – löydettiin yli mailin päästä alueen suurimmasta amerikkalaistukikohdasta

Khanin mukaan amerikkalaisjoukot pidättivät hänet yöratsiassa vuonna 2003 ja toivat hänet kenttäpidätysalueelle lähellä USA:n tukikohtaa. ”He kuulustelivat minua koko yön,” hän muistelee, ”mutta minulla ei ollut mitään kerrottavaa heille.” Sher Khanin esimies oli poliisikomentaja, jonka USA:n joukot olivat pidättäneet epäiltynä yhteyksistä kapinallisiin. Hän oli silloin tällöin ollut tämän päällikön autonkuljettajana, mikä teki hänestä amerikkalaisten silmissä epäilyttävän.

Hänen mukaansa kuulustelijat sitoivat hänen silmänsä, teippasivat hänen suunsa ja kiinnittivät ketjuilla kattoon. Välillä he päästivät irti koiran, joka puri häntä monta kertaa. Yhdessä vaiheessa he poistivat siteen silmiltä ja pa-

Tätä jatkui useita päiviä; joskus hänet ripustettiin ylösalaisin katosta, ja joskus hänen silmänsä peitettiin pitkäksi aikaa. Lopulta hänet lähetettiin edelleen Bagramiin, missä kidutus lakkasi. Neljä kuukautta myöhemmin hänet vaihkaa vapautettiin mukanaan kirje, jossa amerikkalaisviranomaiset pahoittelivat perustetonta vangitsemista.

Afganistanin riippumattoman ihmisoikeuskomitean ja riippumattoman lääkärin tutkimukset Sher Khanin tapauksessa osoittivat, että hänen vammansa vastasivat hänen kertomustaan pahoinpitelystä. Amerikkalaisjoukot ovat kieltäytyneet kommentoimasta hänen tapauksensa yksityiskohtia, mutta tiedottaja sanoi, että eräät sotilaat, jotka ovat olleet tekemisissä vangitsemisten

teella): ”Kuoleman aiheutti usea tylpän esineen isku alaruumiiseen ja jalkoihin, mitä pahensi rabdomyolyysi (myrkyllisten sivuaineiden vapautuminen elimistöön lihaksen tuhoutuessa). Kuolintapa on murha.”

Pölyn huuhtomassa Khostin provinssissa USA:n joukot käynnistivät viime joulukuussa yöratsian Motan kylässä. He surmasivat kuusi ihmistä ja ottivat kiinni yhdeksän, tämä lähes tusinan paikallisvirkamiehen ja todistajan mukaan. Kaksi päivää myöhemmin kaksi pidätettyjen ruumista – muoviset käsiraudat käsissään – löydettiin yli mailin päästä alueen suurimmasta amerikkalaistukikohdasta. USA:n armeijan tiedottaja kiistää kaiken osallisuuden kuolemiin ja kieltäytyy kommentoimasta ratsian yksityiskohtia. Paikalliset afgaaniviranomaiset ja heimonvanhimmat väittävät kuitenkin sitkeästi, että nuo kaksi kuolivat amerikkalaisten käsissä. Amerikkalaisviranomaiset vapauttivat neljä muuta kyläläistä seuraavina päivinä. Kolmen muun kaapatun kohtalo on edelleen epäselvä.

Asia saattaisi selvitä, jos USA:n armeija salailisi vähemmän pidätysprosessejaan. Salailu on kuitenkin ollut päivän sana. Yhdeksän kenttäpidätysaluetta on kielletty virallisen salailun verhoon, mutta ainakin Punainen risti ja muut humanitaariset järjestöt tietävät niistä. Voi kuitenkin olla muita, joiden olemassaolo useissa eri sotilastukikohdissa ympäri maata ei ole paljastunut. Eräs esimerkki on entisten pidätettyjen mukaan pidätyspaikka Rish Khorissa, Afganistanin armeijan tukikohdassa vuoren laella Kabulin lähistöllä.

Eräänä yönä viime vuonna amerikkalaisjoukot ratsasivat Zaiwalatin, pienen kylän Warda-

pahamaineinen pahoinpitely Irakin Abu Ghraibin vankilan tyyliin oli tyyppillistä Bagramin varhaisvuosille

kin provinssin vuoristossa, parikymmentä kilometriä Kabulista länteen, ja saivat verkkoonsa yhdeksän paikallista. Joukot toivat vangit Rish Khorin ja kuulustelivat heitä kolme päivää. ”He pitivät meitä kuljetuskontissa,” muistelee Rehmatullah Muhammad, yksi yhdeksästä. ”Se oli teräksinen. Olimme käsirautoissa kolme päivää peräjälkeen. Hädin tuskin nukuimme noina päivinä.” Siviiliasuiset kuulustelijat syyttivät Rehmatullahia ja muita ruoan ja majapaikan antamisesta talibaneille. Epäillyt lähetettiin sitten eteenpäin Bagramiin, ja vapautettiin neljän kuukauden kuluttua. (Useat entiset pidätetyt sanoivat, että heitä kuulustelivat siviiliasuiset viranomaiset, mutta he eivät tienneet, kuuluivatko nämä armeijaan, CIA:han vai yksityisiin alihankkijoihin.)

Afganistanilaiset ihmisoikeusjärjestöjen edustajat ovat huolissaan, että USA:n joukot saattavat käyttää Rish Khorin tapaisia salaisia pidätyspaikkoja kuulustelujen hoitamiseksi poissa utelioiden silmistä. USA:n armeija kuitenkin kiistää edes tietävänsä paikasta.

Musta vankila

Paljon kenttäpidätyspaikkoja tunnetumpi on useimpien kiinni otettujen lopullinen päätepaikka: Bagramin internointilaitos. Nykyään pahaenteisesti ”Obaman Guantanamoksi” ristitty Bagram tarjoaa silti parhaat olosuhteet vangituille koko pidätysprosessin ajan.

Sen nykyinen elämä vankilana alkoi vuonna 2002, kun pieni joukko vankeja eri puolilta Aasiaa suljettiin sinne ensimmäisellä jaksolla kiertomatkaa, joka lopulta veisi heidät USA:n pidätyslaitokseen Guantanamo Bayhin, Kuubaan. Myöhemmin vuosina siitä on kuitenkin tullut yleisin määränpää niille, jotka on otettu kiinni Afganistanissa osana siellä kiihtyvää sotaa. Vuoteen 2009 mennessä vankimäärä on kasvanut yli 700:aan. Vanhaan ikkunatomaan neuvostoliittolaisten lentokonehalliin sijoitettu vankila koostuu kahdesta rivistä tiiviitä häkkimäisiä sellejä, jotka on koko ajan valaistu kirkkaasti. Vartijat kulkevat pitkin käytävää, joka on karsinoiden verkon päällä. Sieltä on helppo tarkkailla alhaalla olevia vankeja.

Säännöllinen, jopa pahamaineinen pahoinpitely Irakin Abu Ghraibin vankilan tyyliin oli tyyppillistä Bagramin varhaisvuosille. Esimerkiksi Abdullah Mujahed otettiin kiinni Kar Marchin kylässä itäisessä Paktian provinssissa vuonna 2003. Mujahed oli tadžikimilisiin komentaja, joka oli johtanut aseellista kansannousua talibaneja vastaan näiden heikentymisen vuosina, mutta amerikkalaisjoukot syyttivät häntä yhteyksistä kapinallisiin. ”Bagramissa meidät oli kahlehdittu käsistämme, meillä oli siteet silmillämme ja kahleet jaloissa päiväkausia,” hän muistelee. ”He eivät antaneet meidän nukkua lainkaan 13 päivään ja yöhön.” Vartija löi häntä jalkoihin aina kun hän torkahti.

Hän saattoi joka päivä kuulla kidutettavien vankien huudot ja kahleiden tunnistettavan äänen, kun niitä raahattiin lattiaa pitkin.

Sitten eräänä päivänä sotilaskomppania raahasi hänet lentokoneeseen, mutta ei kertonut, minne oltiin menossa. Lopulta hän päätyi toiseen vankilaan, missä ilma tuntui paksulta ja kostealta. Hänen kävellessään häkkirivien läpi vangit alkoivat huutaa: ”Tämä on Guantanamo! Olet Guantanossa!” Hän sai kuulla siellä, että häntä syytettiin pakistanilaisen Lashkar-e-Taiba –islamistiryhmän johtamisesta (todellisuudessa sitä johti toinen samanniminen henkilö, joka kuoli vuonna 2006). Lopulta USA vapautti hänet ja palautti Afganistaniin.

Entiset Bagramin vangit väittävät, että heitä piestiin jatkuvasti, alistettiin pauhaavalle musiikille 24 tuntia päivässä, estettiin nukkumasta, riisuttiin alasti ja pakotettiin ”stressiasentoihin”, kuten kuulustelijat niitä kutsuivat. Huipentuma nähtiin vuonna 2002, kun kuulustelijat pieksivät kaksi vankia hengiltä.

USA:n erikoisjoukot pitävät myös toista, salaista vankilaa josakin Bagramin lentotukikohdassa, eikä Punaisella ristillä ole vielä sinne pääsyä. Sitä käytetään pääasiassa kuulusteluihin ja vangit pelkäävät sitä niin, että ovat ristineet sen ”mustaksi vankilaksi”.

Eräänä päivänä kaksi vuotta sitten amerikkalaisjoukot tulivat hakemaan Noor Muhammedia Kajakin kaupungin läheltä eteläisestä Helmandin provinssista. Muhammed, joka on lääkäri, piti klinikkaa, joka otti vastaan kaikki tulijat, myös talibanit. Sotilaat ratsasivat hänen klinikansa ja kotinsa, surmasivat viisi ihmistä (mm. kaksi potilasta) ja pidättivät sekä hänen isänsä että hänet.

Seuraavana päivänä kyläläiset löysivät Muhammedin isän käsittään kahlitun ruumiin. Hän oli ilmeisesti kuollut laukauksesta päähän.

Sotilaat veivät Muhammadin Mustaan vankilaan. ”Se oli pieni ja kapea käytävä, paljon sellejä molemmilla puolilla, teräsportti ja kirkaat valot. Emme tienneet, milloin oli yö ja milloin päivä.” Häntä pidettiin ikkunattomassa betonihuoneessa täydessä eristyksessä. Sotilaat raahasivat häntä niskasta säännöllisesti eivätkä antaneet ruokaa eivätkä vettä. Häntä syytettiin lääkintäavun antamisesta kapinallisille, mihin hän vastasi: ”Olen lääkäri. Minun velvollisuuteni on antaa apua jokaiselle ihmiselle, joka tulee klinikkaani, oli hän sitten taliban tai hallituksesta.”

Lopulta Muhammad vapautettiin, mutta hän on sittemmin lopettanut klinikansa ja jättänyt kotikylänsä. ”Pelkään amerikkalaisia ja talibaneja,” hän sanoo. ”Olen onnellinen, että isäni on kuollut, ettei hänen tarvitse kokea tätä helvettiä.”

Pimeän pelko

Toisin kuin Mustaa vankilaa, amerikkalaisviranomaiset ovat viimeisten kahden vuoden aikana pyrkinet uudistamaan Bagramin päävankilaa. Siellä ei enää kiduteta, ja amerikkalaiset vankilaviranomaiset kehuskelevat nyt, että tyypillinen vanki lihoo siellä seitsemän kiloa. Joskus tämän vuoden alkukuukausina viranomaiset suunnittelevat avaavansa hienon uuden vankilan – joka lopulta korvaisi Bagramin – jossa on suuret, ilmavat sellit, uusimmat sairaalalaitteet ja tilat ammattikoulutukselle. Itse Bagramin vankila luovutetaan afganistanilaisille vuonna 2010, vaikka

muu pidätysprosessi pysyy amerikkalaiskäsissä.

Ihmisoikeuksien puolustajat ovat kuitenkin edelleen huolissaan pidätysprosessista. Yhdysvaltain korkein oikeus päätti vuonna 2008, ettei Guantanamo vangeilta voida evätä heidän oikeuttaan riippumattomaan oikeudenkäyntiin, mutta eivät päättäneet samaa Bagramin suhteen. (Amerikkalaisviranomaiset sanovat, että Bagram on keskellä sotaaluetta ja siksi USA:n kotimaista kansalaisoikeuslainsäädäntöä ei voida soveltaa.) Toisin kuin Guantanamo, vangeilla ei siellä ole oikeutta asianajajaan. Useimmat sanovat, ettei heillä ole mitään käsitystä, miksi heidät on vangittu. Vangit joutuvat nyt arvostelupaneeliin joka kuudes kuukausi, minkä tarkoituksena on arvioida uudelleen heidän vangitsemisensä, mutta heidän mahdollisuutensa kysyä tilanteestaan ovat rajatut. ”Minä sain vastata vain kyllä tai ei, enkä saanut seilittää mitään kuulemisessani,” sanoo Rehmatullah Muhammad.

Siitä huolimatta Bagramin olojen parantaminen herättää kysymyksen: voiko USA käydä puhdasta sotaa? Sitä Afganistanin sodan komentaja, kenraali Stanley McChrystal lupasi kesällä: vähemmän siviiliuhreja, vähemmän pelättyjä kotiratsioita, ja läpinäkyvämpää pidätysprosessia.

Naton komennuksessa toimivat amerikkalaisjoukot ovat alkaneet soveltaa tiukempia taistelusääntöjä: ne voivat nyt virallisesti pitää vangittuja vain 96 tuntia ennen kuin heidät siirretään afganistanilaisviranomaisille tai vapautetaan, ja afganistanilaisjoukkojen on johdettava kotietsintöjä. Amerikkalaisotilaat ovat kysyttäessä harmissaan näistä rajoituksista, ja heillä on keinoja kiertää niitä. ”Joskus pidä-

tämme ihmisiä ja kun 96 tuntia on kulunut, me siirrämme heidät afganistanilaisille,” kertoo eräs merijalkaväen sotilas, joka puhui sillä ehdolla, että saa olla nime-
tön. ”Nämä kovistelevat heitä meidän puolestamme vähän ja lähettävät sitten takaisin uudestaan 96 tunniksi. Tätä jatkuu, kunnes me saamme haluamamme.”

Yksinkertaisempi tapa kiertää sääntöjä on kutsua USA:n erikoisjoukot – Yhdysvaltain laivaston erikoisjoukot, vihreät baretit ja muut – jotka eivät ole Naton johdon alaisia ja joita siten eivät sido tiukemmat taistelusaännöt. Nämä eliittijoukot ovat useimpien yöratsioiden ja vangitsemisten takana, kun etsitään ”tärkeitä epäiltyjä”. USA:n sotilasviran-

osassa maata naisten ei sallita poistua kotoa. Monilla afganistanilaisilla on kalašnikov. ”Kehenkään ei voi luottaa,” sanoo Rodrigo Arias, koilliseen Kunarin provinssiin sijoitettu merijalkaväkisotilas. ”Olen melkein menettänyt henkeni väijytyksissä, mutta kyläläiset eivät kerro meille mitään. Tavallisesti he kuitenkin tietävät jotakin.”

Eräs upseeri, joka on työskennellyt kenttäpidätysalueilla, sanoo, että vaatii kymmeniä ratsioita, että hyödyllinen epäilty ilmaantuisi. ”Joskus on pakko rikkoa ovia. Joskus on pakko vääntää käsiä. On heitettävä suuri verkko, mutta kun saadaan oikea ihminen kiinni, sillä on suuri merkitys.”

Ariasilla siinä on kysymys hen-

Rehmatullah vapautettiin, hänen veljenpoikansa napattiin. Kaksi kuukautta myöhemmin eräitä muita kyläläisiä otettiin kiinni.

Kaavasta on tullut ennustettava: talibanjoukot toteuttavat väijytyksiä amerikkalaissaattueille niiden kulkiessa kylän läpi, ja vetytyvät sitten aluetta peittäviin tiheisiin hedelmätarhoihin. Amerikkalaiset palaavat sitten yöllä ottamaan epäiltyjä kiinni. Viimeisten kahden vuoden aikana 16 ihmistä on otettu kiinni ja 10 surmattu yöratsioissa pelkästään tässä yhdessä noin 300 asukkaan kylässä, sanovat kyläläiset. Samana ajanjaksona kapinalliset ovat heidän mukaansa tappaneet yhden paikallisen eivätkä ole ottaneet ketään panttivangiksi.

Tämän kylän asukkaat ovat siksi alkaneet pelätä enemmän yöratsioita kuin talibaneja. Nyt on öitä, joina Rehmatullahin lapset kuulevat helikopterin kaukaisen jyrynän ja ryntäävät hänen huoneeseensa. Hän lohduttaa heitä, mutta myötää, että tarvitsisi lohtua itsekin. ”Tiedän että olen jo liian vanha,” hän sanoo, ”mutta tämä sota on saanut minut pelkäämään pimeää.”

Anand Gopal on uutisoinut Afganistanista Christian Science Monitor- ja Wall Street Journal-lehdille. Hänen raporttejaan voi lukea osoitteessa anandgopal.com. Tällä hetkellä hän kirjoittaa kirjaa Afganistanin sodasta. Tämä kirjoitus julkaistiin Nation-lehdessä. Hänen TomDispatchin Timothy MacBainille antamansa haastattelu siitä, kuinka hän tämän jutun sai, on kuultavissa <http://tomdispatch.blogspot.com/2010/01/interview-with-anand-gopal-contributor.html>.)

Copyright 2010 Anand Gopal

kylän asukkaat ovat alkaneet pelätä enemmän yöratsioita kuin talibaneja

omaiset sanovat haastatteluissa, että uudet rajoitukset eivät ole vaikuttaneet lainkaan ratsioiden ja vangitsemisten määrään. Varsinainen muutos on kuitenkin ovelampi: vangitsemisprosessi on siirtynyt miltei kokonaan sellaisille alueille ja toimijoille, jotka parhaiten voivat välttää julkista katsetta: erikoisjoukoille ja pienille kenttävankiloille.

Tämä siirtymä on merkki sodan syvemmästä todellisuudesta, sanovat amerikkalaissotilaat: sissejä vastaan ei voi taistella ilman päällekkäyviä ratsioita ja vangitsemisiä, sen enempiä kuin voidaan taistella ilman luoteja. Amerikkalaissotilaan silmin Afganistan on pelottava paikka. Miehet ovat partaisia ja turbaanipäisiä. He ruokilevat jatkuvasti. Suurimmassa

kiinjäämisestä. ”Haluan kotiin yhtenä kappaleena. Jos se tarkoittaa ihmisten kaappaamista, sitten kaapataan.” Hänen mukaansa kaappausten kyseenalaistaminen on samalla sen kyseenalaistamista onko koko sota käymisen arvoisen. ”Se ei ole minun tehtäväni. Washingtonin väki voi selvittää sen.”

Jos yöratsiat ja vangitsemiset ovat väistämätön osa nykyistä kapinanvastaista sodankäyntiä, samoin on niiden synnyttämä katkeruus. ”Me olimme kaikki onnellisia, kun amerikkalaiset alun perin tulivat. Uskoimme, että he toisivat rauhan ja vakauden,” sanoo entinen vanki Rehmatullah. ”Mutta nyt suurin osa ihmisistä kylässäni haluaa päästä heistä eroon.” Vuosi sen jälkeen, kun

Olkaamme radikaalisti toisia!

(Tai Jerry Rubin -manifesti)

Teksti: Heikki Sovijärvi

Armeija, kuten tiedämme, on riitti. Sen tarkoitus on saattaa meidät hierarkkisen kulttuurin ja sukupuolijärjestelmän piiriin. Se marssii suorissa riveissä, esittää komentoja ja on äärimmäisen miehinen ja ”rationaalinen”, samalla tietenkin osoittaen merkkejä patologisesta hulluudesta.

Riitillä on kolme vaihetta: valmistautuminen, tapahtuma ja sen selvittäminen. Valmistautumiseen toki kuuluu se propaganda, jota meille kaikille on kouluissa jaettu. Puhe talvisodan hengestä, lapsille auditorioissa näytettävät kuvat pommitetusta kaupungista. Puhe lapsille siitä, että heidän pitäisi osata hiihtää, koska Talvisota. Jokajouluiset sotaelokuvat. Se kuinka meille kerrotaan että intti tekee pojista miehiä, ja kuinka ongelma on, kun tämä uusi pullamössö-porukka ei osaa ottaa vastaan käskyjä ja pakkoa, että liika vapaus on turmellut nuorison.

Oikeastaan enemmän kuin vihapuhetta kuulemme elämänvaihepuhetta, sitä, että kyllä miehen täytyy armeijaan mennä. Kiinnostavaa toki on, että vihollispuhekin on siirtynyt puhumaan ”terroristeista” ja ”rättipäistä”. Huomatakoon, että tähän vaikuttaa valtiollinen propagandamme – ministerimme puhuvat aivan iloisesti ”terrorismin torjunnasta” ja vastaavasta, kun lukija voi toki

tehdä yksinkertaisen testin: vertaa Euroopassa viimeisen kymmenen vuoden aikana terrori-iskuisa kuolleiden ihmisten määrää niiden määrään, jotka kuolevat tai haavoittuvat liikenneonnettomuuksissa yhden ainoan kuukauden aikana.

Kuitenkin tuo unikuva väijyy ympärillämme, ei vähiten amerikkalaisen television myötä – mutta tuota kuvastoa monet ovat analysoineet, keskittykäämme siis omaan elämäämme.

Armeijankin edustajat ovat moneen kertaan sanoneet, ettei yleinen asevelvollisuus ole välttämättömyys tai edes käytännöllistä kansainvälisessä sodassa. Nimenmaan poliitikot vaativat tämän pyhän rituaalin hoitamista.

Isät Pohjanmaalla eivät välttämättä työnnä lapsiaan sotakoneen rattaisiin siksi että uskoisivat sodan olevan tulossa, vaan koska se initioi heidät siihen myyttiin, johon pyhä usko konservatiiveja johdattaa. Se edustaa tottelevaisuutta auktoriteetille: tehdään mitä ylemmät sanovat, ja universalisoidaan työmoraali – tottelin vain käskyjä. Järjestetään lihaksia ja noustaan hierarkiassa, tullaan Miehiksi, tai ainakin butheiksi. Pukeudutaan univormuun ja leikataan hiukset – järjestelmällinen dehumanisointi, jolla yksilö saadaan sulautumaan valtion tahtoon.

Toki tämä kouluttaa ihmisiä myös töihin, pitämään päällään vain hieman erilaista univormua, vastaamaan tuotannon Pyhään Päämäärään. Koska tällaisilla ihmisillä ei ole itsessään mitään, mistä olla ylpeitä, niin tulee heidän olla Miehiä ja kilpailla abstraktista myytistä, sekä siitä miten hyvin osaavat tukehduttaa feminiinin, hellän ja homoseksuaalisuuden.

Vastaus tähän ei välttämättä ole väite, että olisimme muuten normaaleja, ja että normaalin käsitettä tulisi siksi tässä kohtaa muuttaa. Voimme myös yksinkertaisesti haudata koko normaalin vaatimuksen!

Hylätkäämme koko myytti! Hakekaamme vapautusta psyykkisiin perusteisiin, ja tehkäämme oma myyttimme!

Lopuksi annan puheenvuoron toveri Jerry Rubinille:

”Ei ole olemassa mitään sodanvastaista liikettä! Se on joukkotiedotusvälineiden luoma käsite jolla ne tahtoo nussia meitä silmään.

Mitä todella tapahtuu, on tuhansista suunnista tapahtuva energian purkautuminen ja ihmisten julistautuminen vapaiksi.

Vapaiksi omistamisen huumasta; vapaiksi menestymisen pakosta; vapaiksi asemista, titteleistä, nimistä, hierarkioista, vastuusta, normituksista, säännöistä, rutiinista, totutuista tavoista.

Minä en ole kiinnostunut ns. sodanvastaaisesta liikkeestä – minä olen kiinnostunut Detroitista, Newarkista, kampusten hajaantumisesta, siitä että jokainen polttaa ruohoa, että ihmiset oppivat puhumaan ja olemaan erilaisia.

Kapitalistinen rahaan perustuva byrokraattinen imperialistinen keskiluokkainen tylsä luonnon tuhoamiseen perustuva militaristinen maailmanjärjestys horjuu!

...

Pystyykö yhteiskunta, joka tekee eron rikkaan ja köyhän, valkoisen ja mustan, työnantajan ja työläisen, opettajan ja oppilaan, asunnonomistajan ja vuokralaisen välillä, uudistamaan itsensä? Onko se kiinnostunut parannuksista vaiko vain kiusankappaleiden eliminoinnista?

Tarvitaan uusi sukupolvi kiusankappaleita, uusi sukupolvi ihmisiä, jotka ovat kahjoja, krei-sejä, tajuttomia, seksiä, vihaa, uskonnottomia, lapsekkaita ja hulluja....

Ihmisiä jotka polttavat kutsuntakorttinsa

Ihmisiä jotka polttavat dollarin seteleitä

Ihmisiä jotka polttavat maisterin ja tohtorin paperinsa

Ihmisiä jotka sanovat "helvetiin teidän päämäärät"

Ihmisiä jotka houkuttelevat nuoria musiikilla, ruoholla ja lsd:llä

Ihmisiä jotka ylpeänä kantavat Vietkongin lippua

Ihmisiä jotka määrittelevät uudelleen todellisuuden
jotka määrittelevät uudelleen normit

Ihmisiä joilla on hassut vaat-teet

Ihmisiä joiden mielestä omaisuus on varkautta

Ihmisiä jotka sanovat "vittu" televisiossa

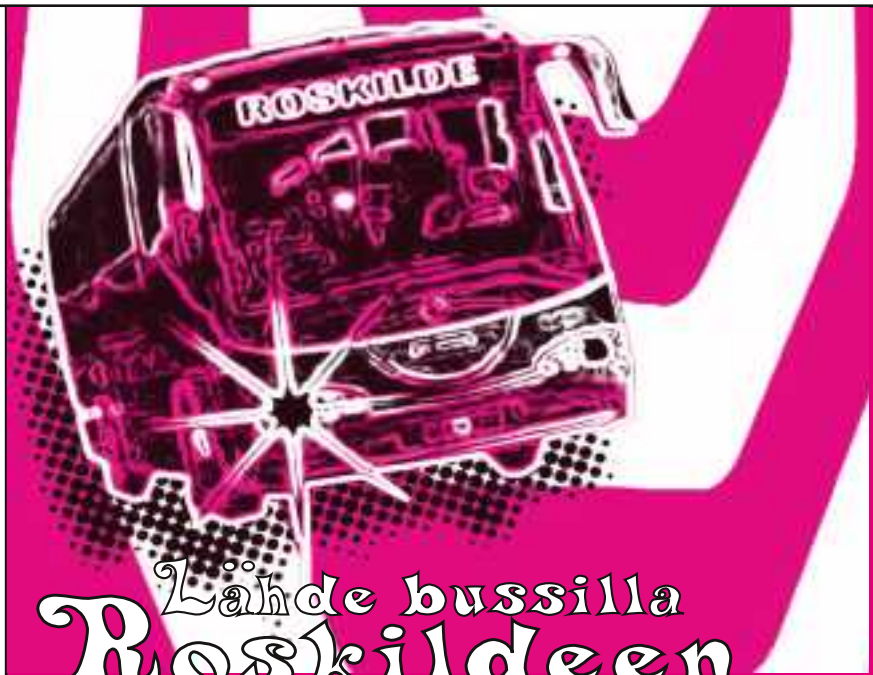
Ihmisiä jotka jäävät pois status-rooli-kuluttaja leikistä

Ihmisiä joilla ei ole muuta menettävää kuin ruumiinsa!

Yhdysvallat lopettaa Vietnamin sodan silloin kun sodan jatkaminen käy kiusallisemmaksi kuin tappion tunnustaminen."

(Käännös Jarkko Laine, Underground, 1970, teksti: Jerry Rubin, "Minä olen mursu").

Profeetallisesti Rubinin arvio toteutui, niin hippien kuin uuden vasemmistonkin paljon sitä auttaessa.

Lähde bussilla Roskildeen

Antimilitaristinen yhteismatka festareille Tanskaan

Jo 11. kerran: antimilitaristinen yhteismatka Roskildeen.

Hyttipaikat laivalla, laadukas bussi, viihtyisä tunnelma, reilusti aikaa vietettäväksi myös Kööpenhaminan kaupungissa ja festarien leirintäalueen meiningeissä. Matkaan lähdetään maanantai-aamuna 28.6. ja Suomeen palataan seuraavan viikon tiistaina 6.7. illalla. Matkan hinta on vain 140 €, AKL:n jäsenille 120 € (ei sisällä festarilippua*). Kyytiin pääsee Helsingistä tai Turusta.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut toimisto(at)akl-web.fi tai 040-836 2786. Varaa paikkasi ajoissa, niin varmistat mahtumisesi hintalaatusuhteeltaan lyömättömälle matkalle! Mahdollisia vapaita paikkoja ja pelkkiä yhdensuuntaisia matkoja kannattaa kysellä aivan lähtöön asti.

Matkan aikataulu (kaikki ajat paikallista aikaa)

su 27.6:

- Mahdollisuus yöpyä Rauhanasemalla (lattiamajoitus) alk. klo 20.00

ma 28.6:

- klo 5.00 kokoontuminen Rauhanasemalla
- klo 5.20 bussimatka kohti Turkuun alkaa
- klo 7.45 Turusta kyytiin tulevat voivat liittyä joukkoon

Viking Linen terminaalilla klo 8.45 laiva kohti Ruotsia lähtee

- klo 18.55 laiva saapuu Tukholmaan ja bussimatka kohti Tanskaa alkaa

ti 29.6:

- lyhyt pysähdys Kööpenhaminassa aamulla
- saavumme Roskilden leirintäalueen länsiportille (bussin kääntöpaikalle) aamulla tai aikaisin aamupäivällä

to 1.7.-su 4.7:

- Roskilde-festival. ma 5.7:

- kotimatka alkaa festivaalien länsiportin luota (bussien kääntöpaikalta) klo 14. Ajamme Kööpenhaminaan, josta matka jatkuu illalla (tarkka lähtöpaikka Köpiksestä ilmoitetaan matkalla; alustavasti päärautatieaseman läheiseltä Ingerslevsgaden turistikbussien parkkipaikoilta).

ti 6.7:

- klo 7.45. laiva kohti Turkuun lähtee Tukholmasta.
- klo 19.50 saavumme Turkuun
- noin klo 22.30-23.30 saavumme Rauhanasemalle Helsinkiin

Festivaalilippuja myyvät Suomessa Tiketti ja Lippupalvelu.

Aseistakieltäytyjäliitto

Yhteystiedot

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki

puh 09-7568 2444,
040-836 2786
fax 09-147 297
toimisto@akl-web.fi
<http://www.akl-web.fi/>

Aseistakieltäytyjien neuvonta

Päivystys ma ja to klo 14-18:
09-7568 2444 muina aikoina
040-836 2786, neuvonta@akl-web.fi

Lakiapua

lakiasiansihteeri Juha Keltti
040-56 38 731,
juha.keltti@akl-web.fi

Toimintaryhmät

AKL-Jyväskylä
juvaskyla@akl-web.fi

AKL-Turku
turku@akl-web.fi

Oletko kiinnostunut AKL-toiminnasta omalla paikkakunnallasi? Ota yhteyttä toimistoon, niin neuvomme!

Muita yhteystietoja

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
<http://www.wri-irg.org>

Liity jäseneksi

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat liiton periaatteita. Perusjäsenmaksu on 10 euroa, alennettu maksu 5e (palveluksessa oleville sivareille, totaali-kieltäytyjille - joiden oikeusprosessi on kesken - ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle). Tukijäsenmaksu on 20 euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille:
800017-750541

Kirjoita viestiosaan nimesi ja yhteystietosi (kuten katuosoitteesi lehteä varten)!

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari&Totaali-lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa.

Osta AKL:n tukituotteita:

UUTUUS: Asa & Toverit: Via Karelia tuplavinyyli 18€ (15€), eksklusiivinen T-paita 25€, juliste 2€.

Tuotteita voi tilata AKL:n keskus-toimistolta (p. 09-7568 2444, 040-836 2786, tilaukset@akl-web.fi). Myös paikan päälle toimistolle voi tulla ostoksille ma tai to klo 14-18. Minimitilaus 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Pankkiyhteys: Sampo 800017-750541. Jäsenhinnat (suluisissa) ovat voimassa vain Helsingin toimistolta ostettaessa.

Tarkemmat tiedot tuotteista AKL:n [www-sivuilta](http://www.akl-web.fi).

www.akl-web.fi/yhdistys/myyntituotteet

- Farewell to Arms 4 -CD 5€
- Farewell to Arms 3 -CD 5€
- Kynät 1€
- Sytytin 2€
- Antimilitaristiset T-paidat (katkaistu kivääri, rauhanleijona)
- Perinteinen malli luomu 16€ (14€)
- Miesten ja naisten stretch-t-paita, luomu 16€ (14€)
- Vanhojen mallistojen hajakoot 8€
- Heijastimet 3€
- Reilun kaupan kangaskassi 5€
- Rintamerkit 1€
- Pinssit 2€
- Pamfletit
- Sodalla on lapsen kasvot 1€
- Propagandan takaa 1€
- Jugoslavian väkivallaton vallankumous 1€
- Kirjat
- Aseistakieltäytyjän maailma 3€
- Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta 3€
- + muita kirjoja suomeksi ja englanniksi

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maail-

maa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siivilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.